

Melodrama
- lirico -
en tres actos

per.

LO TUNEL DE MONGAT

802

Domingo Font.

Acte primer.

W. A. MOORE

W. A. MOORE

1884

...

...

...

...

Lo túnel de Mongat.

Melodrama lirich

en tres actes

català y en vers, arreglat

per

Domingo Font.

Música

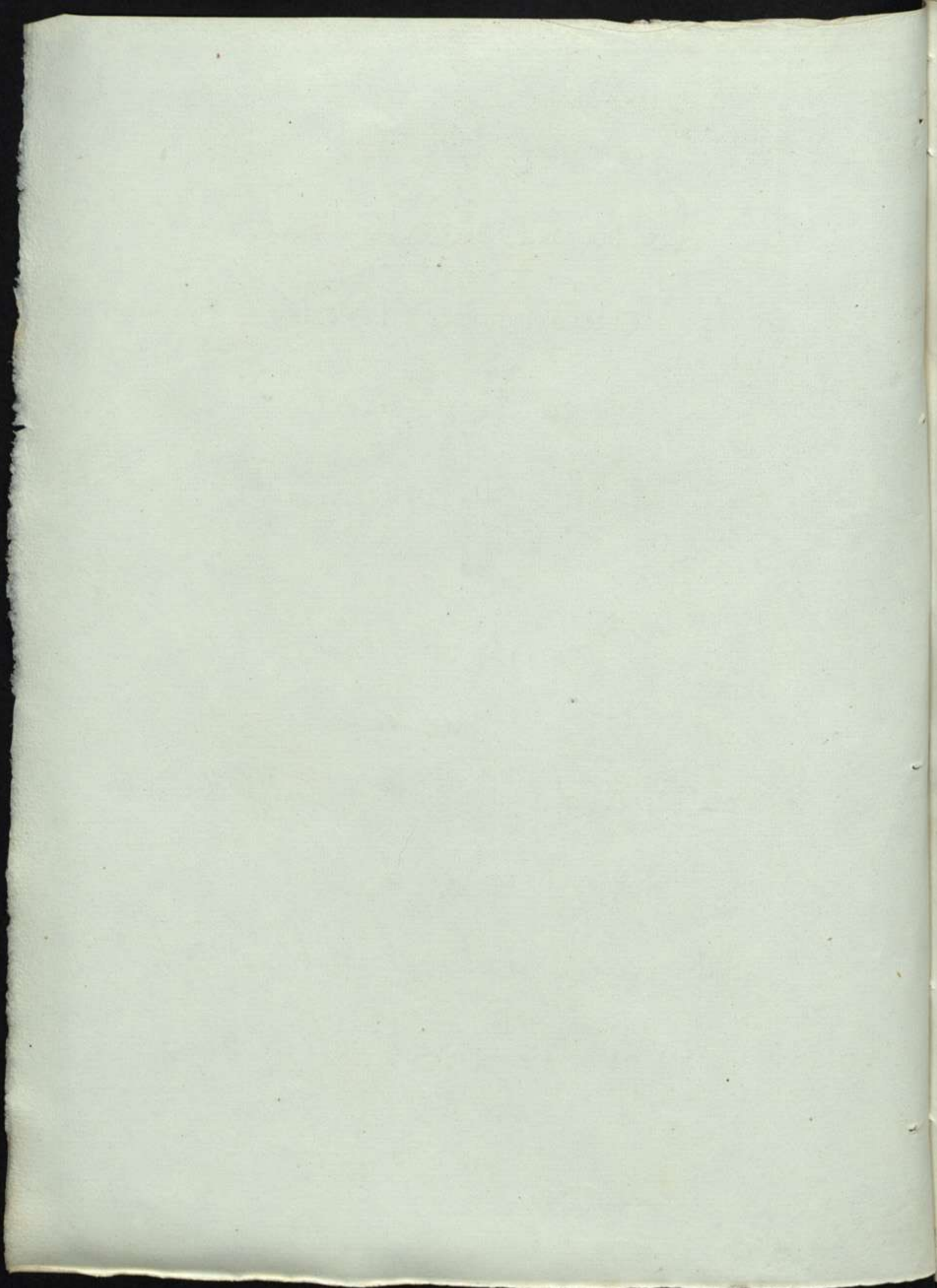
de Ricardo Plendra y Juan Rius

Estrenat

ab gran aplauso la nit del 7 de 1^{bra}

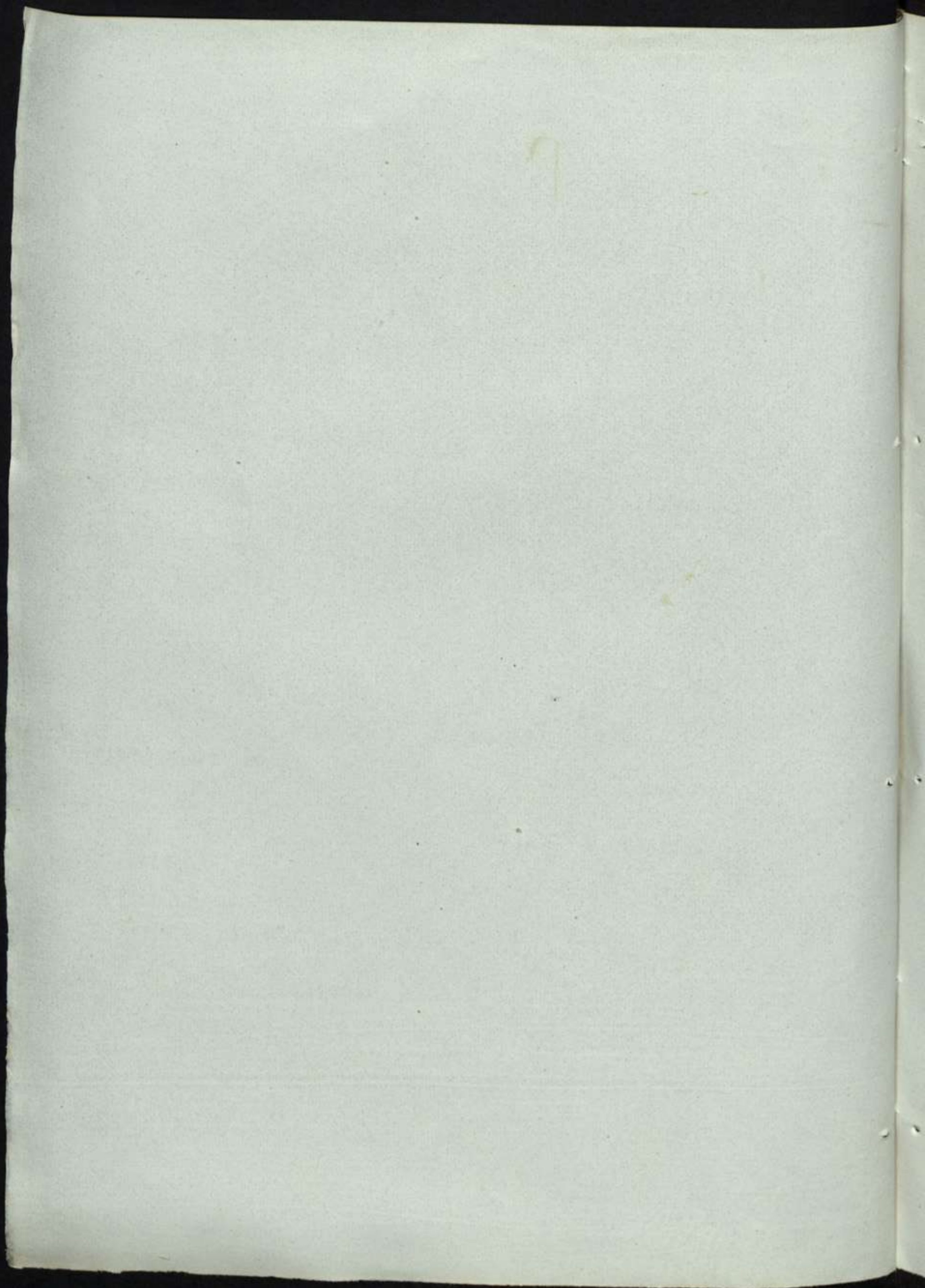
en lo teatro de tivoli de Barcelona

1881.

Personas.

Rita -	1 ^{ra} Viada.
Ignocencia.	" Torre
Tecla	Villalba
Arci -	J: Marimon.
March.	" Gimner (Gorqui)
Conilla -	" Abella
Pau	" Pala'
Macia -	" Gil
Elaudio -	" Fort
Cantijo ch.	" Montagut (fill)
Cava-Maria	" Blanna
Pigat -	" Costa -
Coro general -	poble - pescadors pescadoras
cegs severos -	guardaborcos etc etc.
Epoca actual.	

Acte primer.

cuadro primer.

=

fondo, mar, un practicable
a la dreta ab rocas, esquierda
una cantina a segon terme

Escena 3^a

Peipateras repartidas per la
escena, luego Pen y coro d' homes.

Musica

=

Unan. Vigilèu!

altres.

Vigilem!

unes. Perqui no se'n ven cap.

altres. Donchs fem la senya luego
y aiyis, atracavant.

(encenen un misto cada

grupo acostantse al mar.)

totas

(baixant)

Ya estem en lo punt critic.

Si ve' algu del resguard

ab enatre monerias

l' habem de fe marxà.

Si no bastan paraulas

cachetas y endevant

que' lo homes ab las donas

no s' hi poden tornà.

Pau.

107
que ha saltat en terra
ab los coves seguit dels
pescadors.

trien y remeneu, noyas.

tota

En Pau, que visca en Pau.

(maregantlo)

Pau.

Ep! feu anà la llengua
però... quietas las mans.

Gloria

La guira no diquela.

(habent mirat a la platxa)

Ja no tenim tot salvat.

Ah!

(baixant ab ellas)

tots los ulls del resguardo no valen
per un dels pescadors catalans.

tots (Entrem
Dona) Entren mar en dintre,

i esteneu las parpas.

y i burla al que priva

que i pesqui à la vaca.

(gran algarava)

y aqui estan los coves

plenet de barreja

mollets, pops, pelayas

y un Mussèt qui engresca.

Ellas. A las noyas qui encara belluga!

ells. A las noyas! ja poden crida.

tots Tots los ulls del resguardo no valen

per un dels pescadors catalans.

108
Ella. Alta noyas al bon llagosti.

Ell. Donchs, ajudam a portarlo allí.

(agafan los coves un home

y una dona y entran

a la cantina)

Pau. Aquets turantes
de guassa estan,
perque ab sas rubias
poden bregar
y a tu que't queda
; ay pobre Pau!
si aqui la teva
no't ve à esperar.

toti

(sentint de la cantina)

Y are? que ploras?

Pau. No'n feu cap cas,
es la rosada
que m'heu pe'l cap.

(enjugantse y dirigintse

a tots que fan rotllo)

La meua Rita,
digneu, que fa?
per mes que busco
no la veig may.
Yo vull que surti,
com altres fan.
si no aqui'm moro
d'enamorat.

(tots ab molt ninteri

pero ab sorna)

Ellas.

Algunes veus murmurau

y tot pot se.

je! je! je! je!

que fai un any que li dura
l'amorament.

je! je! je! je!

per uns esta embrixada
y pels demers.

Crehuen que te ikericia...
perque no't veu.

Pau.

Miren la pobrissona...

ji, ji, ji (plorant)

cuip es que's desconsola

pensant en mi.

toti.

(ab molta sevietat)

Quant las orugas cantin
tut casaràs ---

Pau tot content com qui

diu ab ella? y toti li

fau burla,

ebb la geganta nana
que li hà à Mongat.

Pau. No'm vinguen ab mei burles
que serà aipi.

La riteta Bigorra
solo per mi viu.

toti.

Si, si, si, si.

Si donanté mil carbasses
no n'ha, près un escarnent

te direm: orelles llargues
y faltat d'enteniment.

110

(Marcant ho ab las mans)

Pau. Si in tornieu à onypli la pipa
vos ho juro, à fe de neu,
qui al primie que se in presenti
del mon lo trech al moment.

toti

(burlesc)

Ji! ji! ji!
cujo la rabia t'ho fai di!

Pau, lo envesteix faja en
nia seu van toti meus
un que cau y rodolant seu
va al foro Pau queda mirant.
sel y oculta lo ganivet.

Parlat.

=

Pau. Et fè de Pau, si no cau
jà 's podia conta mort.
pero res, massa bon cor,
lo meu es un cor de pau.
Vaig neixe molt desgraciat
ni als meus pares vaig coneixe,
y per pò he tingut de creixe
com qui diu... de caritat.
Pero com bon català
que 'l treballs no 'ns alurdeix,
vaig tirà per l'art del peix...
- y soch habil en pesca.

111

Si pesco! totas las noyas
vénen, que es una fortuna,
pero jo ni estimo una,--
qui es la joya de las joyas.
; quin garbo! no's necessita
mes que veurerla un moment,
per esclama, de repent
; y que ni ets d'hermosa, Rita!
Es peipatera del nu!
pero te un port tant senyo,
que tots opinan com jo.
qui es duquesa: de segü!
- y la pobreta, plorant
sens parar de dia y nit
ab un continuo nequit
la pobre, ni' esta' esperant!

Ay Rita! Deu ha volgut
que jo acabi 'l teu supri,
ave si que 'm podràs di---

(mirantse la roba)

Alto, Pau; tu vas molt brut,
y ja que tens roba noba
y la cara un poch bufona,
presentat com a persona,---
- Me'n vaig a mudarm la roba.

Escena

Pau, Macià

que ve ab traje de cassado
cinto etc - té una cicatrice
al front.

Ma. Pau!

Pa. (Mosca! l'melò tatpat.)

Per servirlo, sauta nîț,
; que ești de casa?

Ma. He sortit. --

Ți potse qu'nași cassat.

(mirant se'l sorieut)

Pau.

(nîțj turbat)

Si algiu na pescat à la vaca
jò no n se res, jò no lu era,
no n se res de la pesquera
jò.. he dormit à la barraca.

Me No vinchi per pò, pots calmarte,
vull ferte felis!

Pa . A nîi?

Me Cu tu ești

Pa Douchi, jà pot di.

(un tant report del suito)

Ma. Ț'agradașia casarte?

Pau. Ye! je! que ve de brometa?

Ma. No, pau, te darè un falucio
y doscents duros.

Pau .: qu' ascucio!

(premethe à brama y
formalisantse després)

y qui es ella?

Ma. La Riteta.

Pau. La Rita! Pau Felm glorios!

Ma. que no t'agrada?

Pau. Friolera!

Si es l'única peixatera
que li ne fet y li faig l'os.

Ella es la estrella divina ---

.: y h. monissos, cuant vindrànt?

Escena 3^a

Dits Innocència.

Tg. Al moment se't donarant.

Pa. (Qui es aquesta?)

Ma. (Ma cusina,

viuda del pilot Muixam.

Pa. Ah!

Ma. Es molt ricatxa, mestressa
del forn del vidra y duquesa
del camp de l'Arpa.

Pa. Caram!

Ma. Y com sab qu'ets un bon noy,
que serviràs per marit...

entre los dos heu decidit
ferte molt felis, oy?

Hg.

oy!

Pa.

y no serè, quin dubte hi hà.

no es pas lo dot ma ambició,

es aquell ull tant bufó

que mirant no cal parlar.

Te un dentat ple d'hermosura

y un morrèt, que tant li escau,

que sembla que me digui: Pau,

mossaiga qui es confitura.

- Si d'aquells llavis de mel

vortei poden logra 'l si,

y el nom deixo de fadrí

per casarme y entrà al cel,

D'en Pau podran disposar
may que'l convinga pe re,
que per vostes si convè
fius me deiyarè matar.

Pa. Com Inocencia que in dicti
lo pactat juro cumpli,

Ma. Ves pe'l papers.

Pa.

que hi vas?

Pa.

Si.

(al anar sent determinat
se repensa y signant
qui escollirà queda traí
d'una voca,

(No: primè vull fe'l musich,

Ma. Ya veus quant prompte aquet
pimple
li na caigut.

Yg. No som al cap.

(desconfiada)

; Y si ella no li consentis?

Ma. Quant li na talent tot se fa.

jo procuraré enrredarla...

Yg. L'etreis n'està enamorat.

Pau. (No l's entench de cap paraula.)

Ma. Déixem esplanà 'l meu plan
Abre parlaré ab la Rita,
li dire qui ell es casat,
y ademés reducto' infame.

Pau. (Veyam, potsé mes avall.)

115

(boiça mes avall.)

Ma- Y en fi, que per engañarla
tan solament li jurà
aquest amor y carinyo
que sa deshonra ha causat.
y que ja que'n Pau l'estima
convé que's casi ab eu Pau,
qui així el poble no murmura...
y's venja d'aquell malvat.
Al saber lo teu fillastre
que la Rita ha dat la mà
a un peyoté... miserable,
y ell sen Duch queda burlat,
li agafa un atac de nervis

vinga l' ducto, - esta' malt
desvarieja, erida, plora,
fineis, s' entera y en pau.
Queda ta filla heredera,
y com qui es menor s' edat
tu y jo' nos casem depressa,
quedem duenyos del palau,

(ara Pau tren lo cap y
escolta)

Desenterrém las reliquias,
pedreria y 'ls diamants,
gastem a troche y a moche
la nitad del or viatjant.
y tu seràs admirada
per que jo' t' fare brillar

no tant sols per tot Europa,
per lo mont que te cinch parts,
com la primera princesa
en bellesa y ben parlar,
en fi: la Diosa terrestre
que tothom envidiarà.

Pau. (Uf! que pobles anomena,
y com s'explica'l tatpat.)

Lq. Es di, donchs, que sols m'estima
per l'interès?

Ma etipò may!

Ben be sabs que'ts la primera
que mon cor ha cautivat.
Tu, que n'has tingut.

Lq. qui sàblos.

4 si algu t'estei escoltant.

Pa (wo mes jo que cada orella
sembla un barrèt apuntat.)

Ma. Atipò es sols per recordarte
lo molt que t'hech estimar,
quant saben---

Yg. Una mort d'home,
tu epageras---

Ma Ya veuràs.

Aus de veui jo, recordat
d'en Pepet i sobrestant.

Yg. Evam nuvis de per riuere.

Ma Després al noy d'en Queralt.

Yg. Bueno---

Ma. ^(com dihent y que?)
Al fill d'en Maspere.

49. Be, no t'escarrassin tant.

(picada)

ab tu fan los vinticuatre.

que hi vols di?

Pau. (Glorios sau March!

y li di'meu l' Ignocencia.

quin nom mes cap y culat!

- Be, d'ignocenta ja ho era,

quant la vareu batejar.)

Ma. Oueno, res, deipenho corre

y'l passat riga passat.

- Jo t dono un mon de carinyo

qui es tot quant te puch donar.

49. Jo t donari'l nom d'esposa

si segueixes sent honrat.

Pau. (Quim embolich.)

Ma. Ve' la Rita.

Yq. Escondimse.

(No fan per la esquerra)
detrás de la cantina.

Pau. (Ella! veigam.)

Musica.

Escena 4^a

Dit. Rita de la esquerra.

=

Put. Per mes que miro,
no'l veig venir,
mon cor t'espera
perant aquí.

potse s'olvida
 de mi l'ingrat
 y us abandona --
 ¡ pobret infant!

Ma. (que inter)

Riteta!

Ri. qui'm crida?

Zq. Parlante volém

Ri. Comensiu quant vulguin

(qui serviu aquets?)

Ma. Tu idolatras a un cert jove
 que t'fa infelis

ell t'enganya com un piuo

Ri. ¿ qui es?

Zq. L'arcis.

Pau.

(admirat y agraït)

(L' Arcis!)

Rit.

L' Arcis...

(inmutada)

Seq.

L' Arcis.

abb molt agraït.

y com colqueu la amparar.

per això deus olvidar-lo

ben agraït,

perque sent ell d'alta classe

t'agraïrà.

Ri.

Es veritat que jo l'estimo

no ho negarè.

pero ell vingué a trobar-me

no jo a veure ell.

y si per boca de gauaso
 ni ha fet parlar.
 no tinch ara cap paraula
 per contestar

= (va per anar-seu)

Ma. Escòttam Riteta
 es sols pe t' teu bè. . .

Leq. Mira qu'ell es noble.

y tu. . .

Ri. Jo vench peiq!

(digna)

Sent cuipis,

es precis

que l'atreis. . .

li com noble s' vol portar

vîngui aquí
per cumpli
lo que à mi
devant Deu me vâ jurar

9g y Ma.

Sent aquí.
no es precis
que l'Arcis
vîngui aquí, perquè ei eu vâ...
si al veni
4' ha de di:
jà so aquí.
pero t' vâreig enganyar.

Parlat.

=

Pi.

Cortem la paraula,
 no me'n parlin mes,
 per ell viu la Piteta
 per ell, .sols per ell!
 Si es noble y un noble
 te paraula, crech
 que .sols per noblesa
 cumpirà 'l promèi,
 Com soch peipatera -
 dich... lo que 'l cor sent;
 dispensin si 'ls deixo
 que tinch molt que fer.

(saluda y seu va)

Ma.

(no sabent que contestar)

- que fem, Ignocencia?
 -

Jq. Això d'ichi, que fem?

Pa. (Ho escollto y'm sembla
que no etich despert.)

Ma. D'aquí retirem nos,
després tornari...
y sigui per força
ò dautli diners
Veurai com la Rita
al fi meumbeix.

Jq. Però tot ab nonra.

Ma. Primè la nonrades.

(un per cada costat)

Escena 4.

Pau.

Pau. Ay. Pau! qu'etái ben gurnit. / 121
ohy Pau! que t'han deiyat blau!
y que n'ets de burro... Pau!...
ja te'n pots ben tornà al llit.
Ay Rita! la teva feta
se ni ha escarpat al clatell

(cruent y cambiant)

; y si ella l'estima à riell?
te portar molt be, Riteta,
lo cor no's vend à ningü,
y ja qui à riells teu amor, --
entregat li de ton cor,
perque de tu, manar tu,
y encara que l'feu me con
te l'perdono... perque si.

No t' recordis mes de mi:
Adiós!

Rit. (despedint-se y ella surt)
Pau! (molt correnti y ab carinyo)
Pa. (Ella! ves qui's mori!)

Escena 6^a.

Rita Pau.

(qui queda alelat.)
Ri. Ya se que supreixes.
Si, Pau, t' ho conéck.
(a ell qui diu que no en
lo cap.)

Y se que mi estimas.
; que no? ves si ho sé,

que per mi fariás
si jo tu manés

Pa. Per tu tot, Riteta!

Rit. ^(ab enroucle)
Ay, Pau, aïxi ho crech,

Pa. Veritat que tu estimas?...

Rit. ehl ebréis? Si, pauet.

(mimant lo)

wo deus enfadarte,
ni estimas ell també...
y t. dor ab carinyo
feir de terra un cel.

tu que sabs l'ont viu,
tu que vés llangé.

me convé que tu vagis,
pero ave, al moment...

Digas que l'espero
que d'ells dependeix
ma sort ò desgracia.

Pa.

No diguis res més,

no ploris Niteta,

soch un jermà teu.

Rit.

Tambè 't so jermana.

(abramcutlo)

Pa. No ploris, per que?

(el volguent lo aconsolar

4 mitj plorant)

Feus por que t'olvidi?
No faltaba mes!

Me n vaig a trobarlo,

li parlo en nom teu

si per cas contesta
 aïçin malament (seuyalat ab 6.000)
 pots di que va a pique.

Ri. Per Deu---

Pau. Deixem fe.

sò pescado y pesco
 al bou y al artet
 y fins a la vaca
 sabent no es permes,
 y vols que no logri
 de pescarlo a n'ell?
 L'escandall va a l'aigua,
 observo 'l corrent,
 escampo la parpa,
 las mans poso als reus,

y abans de dos horas
aqui t porto'l peip.

(neu va corrent)

Rit. En tu, Pau, confio.

(acompanyantlo y després
vençò a la escena.)

Que vinga, Deu meu!

Y si per desgracia ---

(com si li acudís una idea
horrorosa y al entrar tecla
procura remanar)

Escena 7^a

Rita tecla. (per la esquerra)

Te. Riteta ; que fem?

los picots l'esperau
las mossas també,
los del nyigo nyigo
que son très cequets,
demaran la Rita,

Com que fa tant temps
que no't poden veure...

que ploras? que teus?

Ah! tonta! estàs trita
pel picot? ves, ves.

envials a fira.

(Sabes lo que sè.)

que no sabo que's homes
tot son lo mateix?

Siqui en Pau ò en Pere

Roche ó Bartomeu,
sino de la cara
se semblan dels peus.
y si te ls escoltar
si en tot dius ameu,
no te digo prenda.
Corran nus aucells!
- A mi tot, m'agradau.
potsé es geni meu,
pero, no me'n fio
fius qui escoltaré
aquellas paraulas
que 'l cor s'hi glatsiy
; voste á la Fecleta

(ab ven do capella)

la vol per nulli?

125

- Si pare-be, Bravo!

derde aquell moment
lo tindre per nome,
me l'estimaré. -

riqui lleig o guapo

jeperut o dret,

perque, sent casada

un home y un Deu.

Rit. Ay Tecla!

Te. Qui digas?

Ri. Si no't puch diré!

Te. Que n'ets de pimpleta!

anem, tota anem.

que t'han fet casaca?

mes feyna per ells.

Deüpat de caboria,

si aquest mon no es rei...

y aquell que critica
mes gros porta'l jep.

Rit. Que n'ets de ditxora!

Te. Donchs bueno, acabem,
arréglat y vina,

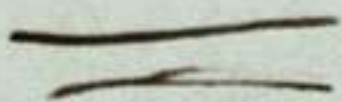
soch a ca'l ferré.

(seu va molt deprena ab la
man a la cadava)

Rit. Si jo pogués dirli...

Salvèume Deu meu!

(dirigintse al mar
tota plorosa.)

Mutació

salo cut.

Escena 9.

Arcis que ve ab dos criats un d'ells

porta un silló.

Ar. Gracias noys, avuy me trobo molt milló: ja veitablert, cari pot dirse; tal volta probi de surti al carré. Si la madrastra preguenta per mi, li contestareiu que no vull rebre visita.

aneuseu, ja us eridare.

(*tan van los criats*)

Avuy fa un mes y deu dias!
y ella tal volta supreix
creyent qui ab mi cap l'olvit.
olvidarla! no pot se.

- pobre es ella y de baix poble,
jo noble y rich; que te meix?
qui es desigual la alianza--?
aixis son agralivament
sera mei gran si cumplesco
com deu cumpri un cavalle.

Escena II.

Arçis. Pau. (*un oficial lo presenta*)

=

Pau. Deu lo guard.

Ar. qui ets?

En Pau,

peipate, molt conegut....

(De la Riteta.)

(Molt baix, Arca fa sons

al crits que s'enten.)

He vingut. —

no sols per veure'l palau, —

qui encara que ni agradat

veure'l que veig tant bunich,

vull di.. vamos, qui aqui estich

perque ella aqui ni ha enviat.

Ar. La Riteta.

Pau. Si: desd' ara

eu mi pot un jèrnia

(donant se importància)

que defensar la sabrà

igualmente que fos son pare.

vontè la vol per esposa?

Ar. Si, Pau, si, l'aymo de cor.

y fin crech que'l meu amor
pot fer que vingui dit posa.

Sento que'l cor me palpita

mei placenter y jòyos,

anhelant sols ser l'espos

de la meva hermosa Rita.

; Mes d'un mèi que no l'he vit!

; Com està?

Pa.

Sempre plorant.

Ar. Pobreta! y l' seu semblant?

Pau

(molt natural)

Oh! plorant pot contà, trist.

Jo fa un any que viola veija

y li soci franchi l'estimaba.

que ni vol fer?

(vegent que l'Arçis se'l mira ab

serietat,

Si jo'm peisaba
 qu'ella també'm duya aldeya
 Pero avuy, me ve correut...
 y nada, m'ha compromès
 esclamant... jermariet, ves
 sense perdre'ni un moment
 "à dir al etcetra... -Arçis,

qu' es cuertio' de vida o mort
per Deu, que fassi'l favor
de veni avuy qu' es precis.
Com qu' ella s' creu ----

indicant que ell no deu
volgue a la Rita y veuent
al obrer que va a contesto'
civant li din Pau fora de
to y com si fos un prepate
igual seu.

- Si li nardit
que vorté es un libertino,
y aixo esclá l' ha tret de tino. -

Arç. Pau!

Pau.

Si: per po ne decidit. -

- tant sols per la part que m' toca -

qui al moment vingui ab mi allà,
 y un cop allí, sentirà
 tot quant li han dit per sa boea.

abr. Qui ha estat lo vil, l'impostor

Pa. y a fe que jo no he sentit.

abr. Donchs indicau l'atrevit

qui auri escarnit mon honor.

(Pau i arroia d'espallat)

Ah! comprendi la 'villania'!

tot això no es més que enveja
 d'algun malvat que m'rodeja

oh! sí: a la escribania

vareig trobarhi un papé

qui ab lletres de figuradas

deya. -Las calaveradas

se soleu pagà ab dinè.
La Rita ja t'ha olvidat
y tu tant que li fas l'ase,
la semana entrant se casa
ab un benèit qui ha pescat."

Pau. Deixa aixo? Mal temporal
l'etrelli contra una roca!

Av. Pero, Pau, se'l que m'pertoca.

(donant li la mà)

Pau. Si, ja veig que sou formal.

Av. Entra ab mi, que t'firmarè
una demandeta, escrita, ...
y aixis comperdrà la Rita
si soci o no cavallè.

Pau. ; L'etimas?

Av. Mes qu'ella a mi.

Pau y f'hi casaras?

130

Ar: Promesa
ne fet, de fer la duquesa.

Pau. ; Bravo, noy!

(encaixant com à un igual seu)

(Li vaig de cedi.)

(entrau esquerra)

Escena 22.

Ignocencia

(vi ab lo mateix traje y
nombre que portaba l'altre epida
figurant qui ara arriba)

Y. Es dir que no està visible.

al criat ab entrar, que fa riu))

Orueno donchs, deipem citar
que vull esperar que surti.

- veyain si a mi in negava
los dret qu'a mi in pertenyen.
Tot un Duch! Tot un ducat
als pens de una peipatera
ali no, fora expeluznant.
Ay Duch! Duch d'itar per casa.
ja et, un duch ben carala!

ab molta rabia y
cambie

y encara sempre i enfada
quant lo tracto d'animal.

Escena 13.

Ignocencia Senyo conilla
criat.

Com. Es la senyora? mil gràcies.

(al ciutat que s'en va)

Duquesa, que Deu la guard.

Ty. Servir-lo, - porta un silló..

Con No, que no puch demorar
m'esperau, mes un eucarrech
m'han fet sortir de ciutat
del qual content y orgulloi
ne farè entrega en sas mans.

La senyora Dª Eugracia
Pedra-Roca- y Puig-Pelat,
directora y fundadora
de la protecció animal--

(intermuntse)

Domèstichs no mes, de tigres
llops, panteras y caïmans,

cocodrils, corps y buitres,
àigües y porcs singlaros,
ni al·lo que s' diu -- gat marquí
encara no n' heu tractat.

Ja n' parlarem algun dia.

Donchs anem al que fa' l' cas.

tota la relacio anterior bus-
cant lo millor mod de dirlo
perque es un tipo molt cum-
plimentado.

Ig. Vol pendre algun refrigeri? -

Com Gracias, me dispensarà ---

- Donchs com deya.. D^o Ignacia,

que no sossega un instant

buscant y rebuscant medis

per fer bé, a la humanitat,

Sabent que m'encaminaba
 à Badalona, y pensant
 que vindria fins à Triana
 per saludà'l meu enuyat,
 la senyora Dª Eugracia ..

per encàrrecs especials,
 m'encomana que li entregui
 cent prospectes, esperant
 que la duquesa, benèfica,
 ab quit se desvetllarà
 perquè las sevas amigas,
 parents, deutors y criats,
 picls y grans, tots, se suscriuin
 à la Protecció animal.

Ag. Gracias per la deferencia. —

que m'ha volgut dispensar.

Desd'ara jo li asseguro
que obtindrem grans resultats.

Con. Puer, li anticipo las gracias,
Duquera, dispensi, vaig --

Eq. Ah! no, no, fassim l'obsequi --

Con. Gracias, no m'pucli esperar
que porto un'altra missio
que m'dona molts mah de cap.
tinch de recorra la costa
preuent notes y buscant
la que ab puntas de cuixi
treballa ab mei propietat,
Duquera. -- sempre ab seus pens.
Desd'ara pot disposar

per tot de Josep Comilla,
propietari, comandant.

Cantiquets

(sortint)

Mi senyó, la comitiva--

Cor. Ja m'olvidaba.-- vritat,
Duquesa.

(Molts saluos)

1a Senyó comilla---

Cor. (qui es hermosa,

2a qui es galan!)

Comi als peus de vostè--

3a Mil gràcias

Cor. No's molesti.

4a Baiyo abaiy.

(Comilla ab molta galanteria
li dona (bravis))

Escena 1.^a
bravis - Pau.

= (ab una carta à la mà)

Chr. Sobre tot no t'entrelinguis.

Pau. Fug, si à correr ningun guanya.

Ja veus qui are soch aquí?

Donchs quant enjègui la cama,

segui que veurè à la Rita

ab lo temps de di una salva.

Pero prinie à la taberna

ni espera un variet d'horchata.

Arç. Florchata! que no beus vi?

Pa. Es que cambio la paraula,
 Florchata fa mei seuyò
 y à la taberna ja ho sabeu.

Arç. Fuiç, home, si aqui u tenim:
 Ramonet, treu la safata

(lo críat porta botella y melindro
 ab una safata y dos vasos)

Perque tems de gaita cuartos
 habenthi de sobra à casa?

Pa. Ah! mira, comi tu comprenquis,

(beben)

En aquest no hi ha metafula

(torna à beure)

Arç. Sobre tot, Pau, no t'olvidis

del mes miriu dels eucàrrechs. —
que jo he dit.

Pau. Es bo aquest vi.

Jov. Donchs avant, bénteu un altre.

Pau. etquet si que no es catòlich.

Jov. Cuidado à perdre la carta,

(perque Pau se la escondeix al pit.)

Y aipis que's vagi fent forch

Pau. que viugui. No farà falta.

Jov. Si jo 'm trobei ab mei forsas---

Pau. Ella ray, que may se causa.

Jov. Y ja que'ls dos sou jermanus,
pot donarli una abraçada

ditrent: son del teu espòs

aquets brassos que t'abressan.

Pau. (Aiyó si qui es taca d'oli.)
 Li dirè... y ab tota l'anima.
 etdeu, enuyat, que t' reforsis,

(donantli la mà)
 (veis seu va.)

(Serà l'última embaixada.)

(La veig, li dono l'ecado
 y m' faig soldat de la Habana.)

(fugint corrent)

Mutacio

Montanya practicable dreta esquerra
 població. foro horisont.

Escena 15.

Rita, luego Pau.

(dreta ab cante)

(momenti de pausa 4 Rita
sunt 4 mira al camii)

Rit. Quant tarda! perquè mon cor
me porta à la carretera?

- Es lo meu anhèl que espera
contenta de vida ò mort.

Pau Riteta!

(mit correit)

Rit. Germà!

Pau. Germana!

Rit. Digas!

Pau. Deixam respirà.

Rit. Que t'ha dit, que ni estimaba?

Pau. Conta si està enamorat.

que ni ha dit, qu'aquesta nit

fent un esforç, baixarà
 fins al Marrou; que tu hi vagis
 perquí, ... com qui ha estat malalt.

Rit. Malalt! qu'ha tingut?

Pau. Los tifols

Rit. ety pobret!

Pau. No està pas flach.

y diu que tu portis... la joia.

Rit. que? vol veure!...

Pau. tu diras!...

(Deu se algun anell rocuendo
 que'l duchi li va regalà)

Rit. Ara comprenci que m'estima!

(cívramts)

Pau. y escribiunt, fins ha plorat.

mira, veus? hi ha dugas tacas.

(ensejant li la carta)

Aut. Son dos llàgrimas?

Pau Esclà.

Aut. Aty Pau, m'has tornat la vida.

Pau. (Pero à mi m'heu enterrat.

- No dich res de la abraçada
perque m' seria mes mal.

Musica.

Escena 16.

Dits Coro general.

Cor. Hermosa Riteta
t'estem esperant.
vol rompre la dansa
ab ti'l majoral.

Pau. Esta molt causada
 y no pot balla'
 y ademés se queixa
 que'l cap li fa mal.

Cor. Donchs ara per castich
 per simple com ets,
 voleim que nos cantis
 al·li del castell.

Pau. No m doneu enysenta
 que ja us complauré,

Cor. Panta la del moro
 y aixis ballareiu.

Pau. A la torre mas alta
 chiribi-ribi.

que tiene el moro

Chiribiribi

osim boy. cambay

no toca a terra

Chiribi.

rau rau.

tengo mi amante preso

Chiribiribi

por eso lloro

Chiribiribi

Cor.

| saltant y ballant |

Chiribi chiribi

si vols al moro

ja'l teus aqui.

molta gestura y sud lo Patró

Escena 17.

Dits Patró March

Ma. Escoltén.

Cor. Lo patró March.

Man. Lo ball, parén un moment,

perque vos porto una nova

que us deïparà fets un gel.

La Noseta, peïqatera

la mes guapa del contorn

và clai oïdos a las frases

d' un rich y noble picot,

y trobantse la pobreta

desideuyada del amant

và tirà 'l seu fill al túnel
y 'l carril lo va triupai.

Toti.

Ah!

Mar -

Després d' un any d' estar presa
per lo delicta comès

Ara li alsau lo patibul

y avuy morirà a las set.

Toti.

Pobre Roseta

avuy va al cel,

resem per ella,

resem resem.

(seu van toti aterrats)

Escena 18.

Manch Rita.

=

Molopea.

Dit. Patró March jo no tinc culpa,
 jo no vull se mala mare,
 d'això culpen al seu pare
 qui a mi l' amor me di culpa.
 Lo meu fill..

Mar. Qui es lo qui has dit?

Dit. (tocan las set)

Ah! las set, pobre Rosaura!
 Patró March, també vaig caure.

Ma Explicat,

Dit. M'han envilit!

ja tinc las portai tancadas!
 no sabrà tot lo poblet.

(tornem à tocar las set)

Altre vegada las set?--

Ma. Sempre hi tocan dos vegades.

(natural y com no recordantse
de lo que li ha dit le Rit.)

Rit. Pero jo no'l mataré.

Ma. De qui parlas?

Rit. De'l fill meu!

Ma. tu teus un fill? valgam Deu!

(criti y dubta'ma diu)

Rit. Veniu que nos ho explicaré.

(retornant à la esquerra)

Cant.

=

Escena 19.

Coro general. Agutxih

Severior devant Cornilla. Cantipochi

duhaini, dos cegos ab violins noys etc.

Coro.

Viva viva l' delegat

de la pia comissio

que protejeix la innocencia

premiant virtuts y honor.

Com

Yo en la vida somiaba

una recepcio tant gran

ya coneche que seran ellas

molt ambles y ells. galans.

gracià, gracià, tal honor
no son per mi

per impeccionà lo laboro
sols vinch aquí

vull veure las puntas fetas
al cuixinet

et totas demà uy espero

aquí a las set.

=

Donas.

No faltareu.

Venir prometo

ab lo cuixinet

Coni.

(Cantijochi.

Can.

Mi senyo.

Coru. Etich molt defallit.

Cant. Sols veig una cantina.

Coru Ya sabs lo que vull di..

(a ellas)

que vegiu las parisienses
qui en la gran exposicio
son las noyas de la costa
qui se'n diu'l premi milló.

Ho fareu aüpi?

Cor. No faltarem

Coru Donchs molt santa nit
y descansen:

Cor. (rodrejant lo)

Senyo Delegat,
abriguis ben bé

que l'aire de mar
li pot dar mareig.

Santa nit santa nit

tota

Santa nit.

(tota la comitiva i retira)

P
Parlat.

Escena 20.

Comilla, Cantijoch.

=

Can. Mi senyo.

Com.

¡Ah! ja ets aquí?

que t'heu dit?

Can.

Hi ha vi d'abella,

Carn per coure una costella
 un pech de bou per rosti,
 secas, broquil, arengadas,
 bacallà fregit y crü,
 ous, si se'n vol beure algun,
 sardinas encabetpadas,
 al y oli fort com pasta,
 pebrots confitats, pa tou,
 salsa de llengua de bou,
 caragols que pican.—
 Basta!

Com.

Me poso sort d'una orella.
 cada volta qui eura honas,
 et neim. (totas son bufonas.)
 Reuoy! Es mei guapa aquella.—

Va a dirigitse cap alont ve lo Rite
y Patró pero cantjóide tirant lo
del paletó li fada un giravol
y o' en entran per la Tercera caixa
esquerra.

Escena 2^a.

Rita March.

=

Mar. Me posa ab un compromís
tot aiçò que ni han contat.
L'infame que t'han enganyat
es lo duchi?

Rit. Sí, March, l'ebreis.

Ma. Fújint lo vil fals amor
à una pobre donselleta
à pesar de se orfaneta

pitlo, li robas l'honor..?

- Demà - prent lo meu consell -
a Barcelona marxem
tu y jo, al teu fill deixem
alunt no'l puga trobar ell

Rit. Patró March....

Mar. Deixem fe a mi,

qui ab mi trobarai un pare.
Lo primè que convè ara
es marxar prompte d'aquí
Després ja destindarem
lo qui ell respecta a tu pensa.

Rit Ell voldrà cubrir la ofensa
perque, March, nos estimem.
Milt probas m'ha estat donant

de que son cor es fidel.

sempre in deya soch al cel

quant estich ab tu parlant.

Niunqü al mon rompre podrä

aquet llas que mos meix,

jo so noble, lo mateix

que pots serho tu demä.

Mon pare, pilot, viatjava

no se per hont, lo cert es

que ab quatre ò cinch anys nomis

poderis y rich tornava.

y sent aqui, duchi va se,

ignoro per qui in ressort. —

pero ja es mort y ab un mort

que's critiqui no cau bé.

Aquet titol porto ab mençua
 y la causa no adivino,
 Que sent comi so' bon marino
 no podr desplega la llengua.
 Renege donchs de se noble,
 renege de mon ducat,
 y per so' vull se casat
 ab una filla del poble.

Patró March, podre dubtà
 d' un home que parla aïpi?

Ulla - Oriteta deipem fè a mi
 que ja se com triuch d' obrar.
 Salvem al teu fill primé,
 y despres com un bon pare,
 pendré per filla a la mare

si altre cosa no puch fè.

(Rita se n'va commiguda)

Inmensa es la adversitat
qui al teu cor envia Deu,
pero juro a fè de neu
venjar-me d'ell si es ingràt.

Escena 22.

March Macià lupo Pau.

=

Ma. (Ha arribat l'hora suprema
Patro March.

Mar. . Vos?

Ma. Un moment.

He sentit vostra conversa

y dech diron lo que se,
 perquè... sent de la família
 de tot n'estich al corrent.
 la pobre viu enganyada
 ell es carat.

Pau. No'l creguen,

Ell estima a la Riteta,
 es solte' patro, solte'.

Si jo ho he vist ab la cedula
 que mi ha enseuyat ell mateix

Ma. No es pas veritat.

Pau. Calli, murri.

Ma insolent!

Pau. A mi insolent? -

Mar. Pau!

(que s'anaba a tirar roba
de'n Mexic)

Pau.

(reponsantse)

(Men vaig per no pèrdreu,
Adeu Rita, fins al cel.

(al donar l'adieu a la Rita
dona volta y va delvair de Mascis
y li diu à cau d'orella)

Si un dia vos trobo à solas
vos emoco com à un peix. (seu)

Ma. Ha fet molt bè de marçarse,
Heu vist tambè aquest pimplet?

Mar. Lo se pesà las paraulas
y comprench quan un menteix

(seu vè)

Mari. ¿E di que toti me van contra?
Donchs contra tots anirè,
braci, jo vull heredarte,

t'assessino avuy mateu
 y un cop mort, no hi ha qui's posi
 per may mes al devant meu.

va a sortir per la dreta y i

*presenta Claudio, marino molt
 calmar pero pillat, tot torrat
 y un peu malcarat)*

Pla. et deu amich!

Ma. Carabrut!

(retirantse a terrat)

Pla. Me dich, Claudio fonolla,
 y com que res he sabut
 d'aquell complot, he vingut
 no mes per ferthi pensa.

Ma. (: Lo dinuoni me l'euvia.)

Ca. No voldria que ni vejes
cap de la marineria
vull marpa -- y m convindria
endurmen aquells diners.
Ya sabs que també tinc part
al robo, vull di, al trobo;
y si bé no he pagat car...
y tu, per un gran etpar
no has anat comprès... al robo.
Prech que tinc algun papi
qui acredita que tu hi eras...

fa com qui tren lo papi, Macia
i tu abalaura puuyal en ma
pero claudio li presenta una
pistola que i no tret de la blusa

Ma. Pero tu no diras res.

147
Clau. No t' sulfuris, qu'heu de fe?

Caráu, tens unas maneras.

Lo pigat y l'cava-plana

esperau lo meu retorn,

- Capità de la Galana-

y heu de pendre la manana

junt ab tu dintre del forn.

Te donau alguns moments

perque cumplexis, Ya sab,

que no gastau compliment,

si a la cita avuy no veus

prou t'envian si cau taps.

Be vindrás?

Clau.

No faltaré.

Clau

Ab lo saquet previngut?...

Ma. Vesteu, si, jo vos portaré
tots los diners que podre.

Cl. Ho has promès al cara-brut.

(seuwa mostrantli lo canó

Melopea. de la pistola)

Escena 23.

Macia', *largo Rita*. esquerra ab lo rey.

Ma. ¿fins aquest me ressuscita
per sortir en contra meu.
Com podre acudir a la cita
sense diners? Ah! La Rita!
que trinch de fe? Deu de Deu!

Ri que se recatant.

Música.

Rita. La nit força m'adora

by fill del meu cor.
anem que'l teu papa
t'espera al Mar-nou.

(seu va practicable)

Ma. Ton fill porta als brassos
potsi ell er al forn...
Infern! tu m'inspiras
vagi l tot per tot.

(seu va corrent. se sent
lo pinde d'ella lo piulet de
de la maquina y ja no percan
en crits.)

Escena ultima

Rita - Coro general - Homes de noble
guardar cegos etc. ab atpar.

=

Rit. Lladre! socorro!

(sortint dalt de la casa)

fill meu!

Cor. ¿Que s'això?

Rit. fill meu!

Cor. Son fill! ella!...

Rit. Al carril!... es mort!

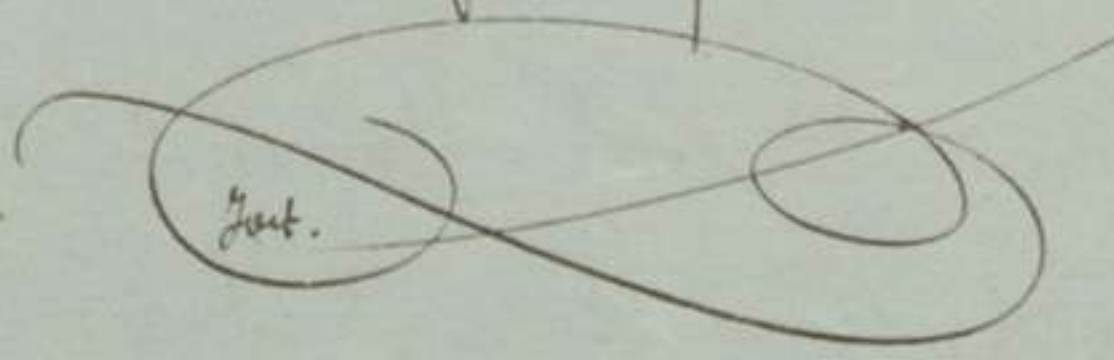
(pisclia y cau de mayada)

Cor. ¡Horror!

cuadro.

fi del primer acte.

Ant.

11111111

11111111

11111111

11111111

11111111

11111111

11111111

Melodrama
- lírico -
en tres actos

12-2-

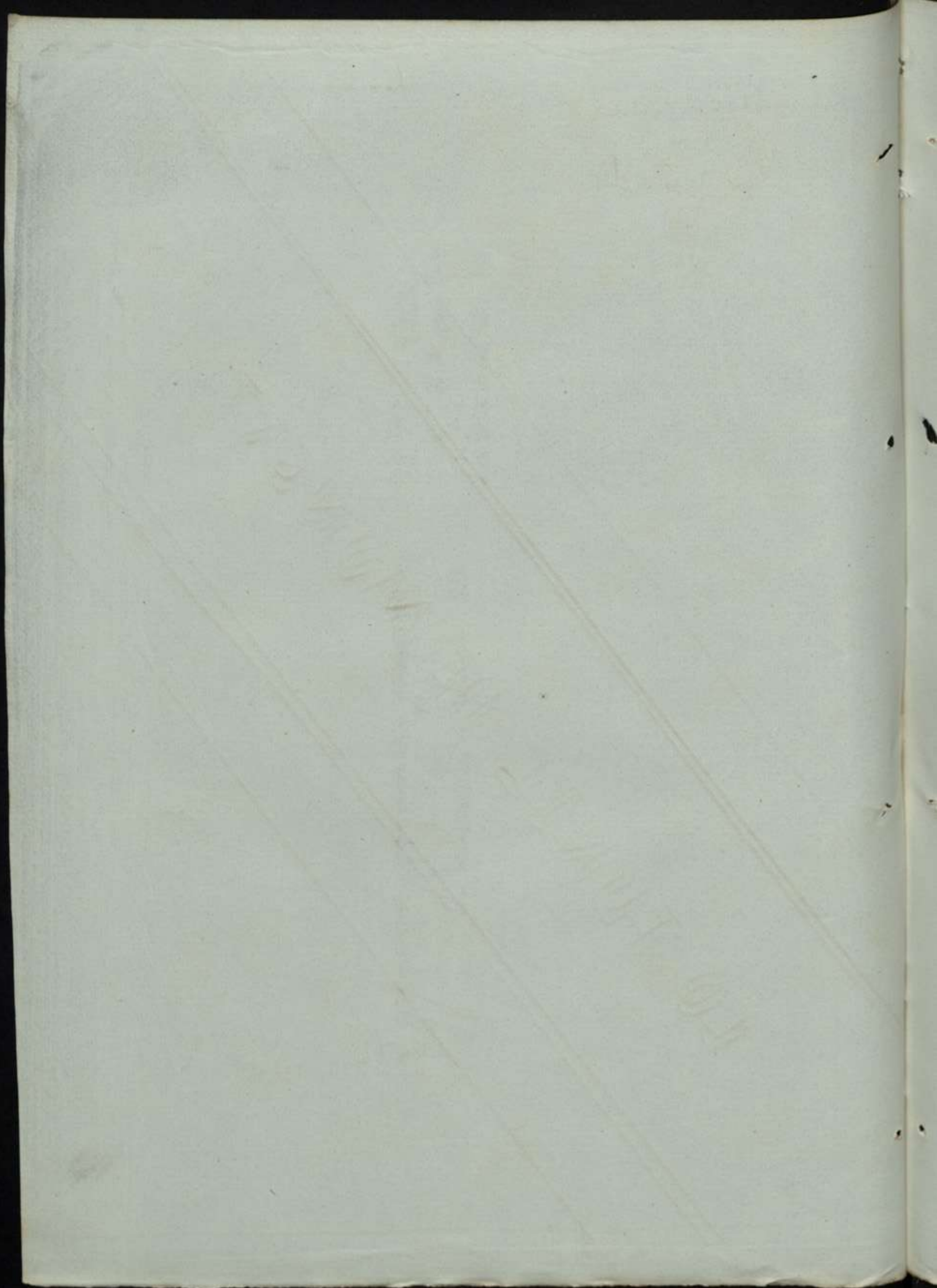
150

per.

LO TÚNEL DE MONGAT.

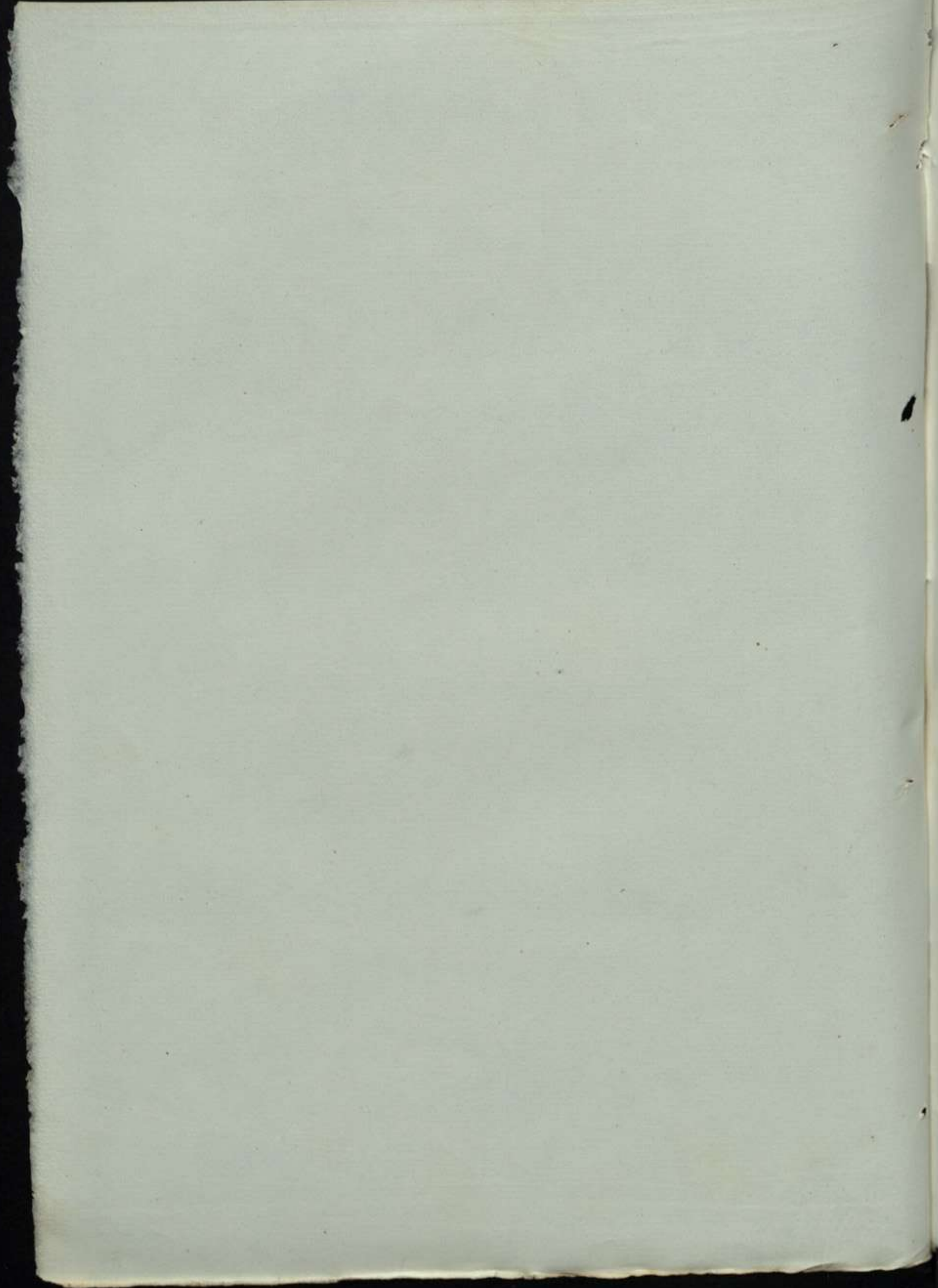
Domingo Font.

Acte segon.

Lo túnel de Mongat.

Acte segon.

Acte segon.

=

Forn del vidre.
 coram de miembre pleude porrom etc

Musica.

=

Escena 1^a.

Majordom, coro de homes

= treballant.

Cor.

Ya ha arribat l'hora
 de descansar.

deixem las cynas

que prou n'hi ha.

porrom y ampollas

y danzas juanas
vasos y copas
ni hi na sis cantan.
Es cert qui aquestas cosas
i fan bufan
cuant lo buf seus acaba
hem de plegar.

vaya nira vida
nre divertida
la dels vidriés
prop de la estufa
bufa que bufa
per pochi diners.

Parlat.

May. Coloquen béu de 'l porrou.
 Los vasos à la panera.
 als còvens poseuhi ampolla,
 y deïpen per aquet vespre
 las copas d'estudiant
 que crech que no li convenen.

Escena 2.^a

Dits Macia' Claudio,
 luego Pigat y Cara-plana.

tots per la esquerro

Macia. No pleguen?
 May. Ya habiem plegat.

Ma. Donchs avant

Ma. Hasta després.

(seu van los treballadors)

Ma. Carabrut, m'has compromès

Pla. Com que tu m'has enganyat.

Després de passà la pena
y sense d'aquí.

(diués)

Voldrias

que callés? com te'n riurias!

Aquí t porto la condena.

(papí)

Jo he sofert, tens de sofrir
y al doble, quin dubte hi ha?
tu 'ns feyas de capità.

Oy qui aquells dos son allí.

(al veure lo moviment de
Macià per arrancar-li 'l
paysi.)

Entreu, noys.

(Entren Rigat y cara-plana
lleuant-se la gorra)

Poséus la gorra!

No vejéu que tots som uns?

(No fan y venen a colo-
course a la esquerra de
Claudio)

Sonchs bueno; nos trobéu junts,
perque així podréu discorra
si un bon arreglo això té.

Aquestos estan per mi.
Si jo dich si.

Lo 2o.

Direu: si!

Ela. Y si'm rebelo---

Lo 2o.

Tambè!

(Molt secret)

Ela. Ya ho sentu, donchs; tireu al dret

y recordat qui eram mes,
pero tu y nosaltres tres
som los duenyos del secret.

Qui va assassina al pilot -
o al vell duchi, l'nom no hi fa -
va se'l senyo capita.
No's pot llevarli.

Lo 2o.

No's pot.

Pla. Al robo. ay' incautació.

sempre m'erro y ni ho esguerro,
perque eiclà, al moment que m'erro
ja perdò la filació.

Pero.. veuràs, sigaus franchi.

Nosaltres vam ajudar-te
y tu... vas logrà escaparte
ab tots los bitllets de banca.

Com que may us has cridat
per fer comptes...

Lo 2.

Atipis es.

Ma. Es que no us nego'ls diners!

(creuàt)

Pla.

(ab sorna)

; Veyeu? es un Uadre honrat.

Donchs lo pacte que s' va fé
y que tu, vares firmar
com nosaltres, va quedar
estampat aquí al pape,
oh! bè, no't donqui qui mera

martiri,

(veient lo moviment de illació)

Ya ho sabem que tens bon cor.
tu has seguit gastante l'or
y nosaltres a presiri.

y per sospetra, ves mèn,
hem portat set anys cadena.

- Ya ho veus - hem passat la pena
y tu may m'has donat res.
Sembla que l'hora ha arribat
d'alguna indemnizació.

crech que us sobra la ratió. ~
 vritat noys.

Don. 2. Ali. si, vritat.

Ela Donchs ara pots contestar:
 ja la paraula't cedeixo.

Ma. Carabrut, jo us agraeixo
 primi que tot lo callar.

Jo he sigut molt desgraciat
 perque tot ho tiuch perdut,
 jo estich tronat, Cara-brut.

Ela Dos cops ja m' has moteyat,
 som tots personas decenti
 y crech--

Ma. Deixat de decencia.
 tu gasta molta paciencia

y a mi in son or los moments

Pla. Y no teus ceintims?

Ma.

Veritat.

Confessarho ja es precis,
Yo assassinaré al ebreu

perque es l'hereu del ducat,Yo'l mataré, no ho dubteu

si no's suicida ell demà:

després veniu-me a trobà

y us daré l'or que vulguieu.

(ab fevers)

Me conceixerieu per duchi!

Si, si: trinch a la duquesa

la mà d'espòs compromesa

y retrocedir no puch.

157
Cla. Ella?---

(dubitant)

Ma.

No pot desisti

perquè ab mi la lliga un crim.

(tot riuen)

Me voleu creure? eulletiu!

Vindreu mes tart?

(mirant se un a l'altre)

Cla.

Si!

Caraplana-

Si?

Pigat.

Si.

(aprobant)

Cla. Donchs ja quedas compromís.

Ma. Descansen!

Cla.

Per tu faràs!

(va i torna)

Si no'n venen... hi perdràs,
triudarà un butxi.

Capl.

(posantli la mà a
l'espatlla)

! Dos!

Figat.

(id)

! Tres!

!

sen vanen los tres sense perdre

de vista a Macia que tre-

molant de rabia los segueix

ab la vista fins a la porta.

Escena 3^a

Macia.

Ma. Es possible viure així?

tots los elements s'empusen
y contra mi s' dirigeuen...

pero jo n' tinc de sorti.

No puch salvar la corrent

y a mata'l denti ni empunya,

ja que'l butxi no te feyna.

sarcasticu

busquemli entreteniment.

- Soch un vil, un criminal

que ple d' esponja te'l cor,...

(vabia concentrado)

o desd' avuy vedo ab or

o tots quatre anem al pal!

(sen va fora de si)

Mutació.

=

Bosch frondós.

=

Escena 4^a

Pau. ab lo roy embolicat ab la

mantà

Pau. Lo si qui estich arreglat,
després de la desventura,
me trobo ab una criatura
que no sé qui me l'ha dat.
Pobreta! vull di pobret.
com qui ab los bulquer no, veu.

Si avuy no t ajuda Deu
 prou quedabas mort y pret.
 ay Pau, tu si que pots di
 del modo que t trobas ara,
 que solte' ja fas de pare.
 Et à di, pare... padri.

(mirant lo)

quina caveta mes mona!
 Si es un pot de confitura.

(besant lo)

Però... pobre criatura,
 ves com la mantinchi? fa estona
 que no menja rí y no plora,
 Com te dius, nen? de qui ets fill?
 y sent riu!

(besant lo altre cop.)

no hi hià perill
que m'contesti. La traïdora
o' polsi el traïdor, qui sab?
l' que l' ha lleusât al tren
mereip... sols per escarment,
al menos llevarli el cap.
; Ves ahont vaig sense diners
y ab un marrech que importuna?
- Vaig veïpe ab molt mala lluna.
ja som dor! si fossem trés!
Si la Biteta...

(embadalit y repentantse)

Mal llamp!
y encara t' recordas d'ella?
mereipes qu' una centella...

Be, tant com aipò---

(com audiutli una idea)

Veyàim

si ls de la torre... si, bè,
 y que ls dich? preguntarant
 si es fill meu; y quant sabrant
 qu' encare m' mantinch soltè...
 no va. - Vet aquí ls apuros
 en que sempre m' he trobat,
 tot m' ha sortit esquerrat
 per no tenir cent mil duros.

(figura que t' heu plora)

No ploris! l' heu feta bona!
 non, non... si, ja puch cantà!
 La mama luego viendrã.

Bà, passejemo una estona.

(cantant)

= Abrassada ab una creu
la mare de Deu ploraba
y un angel l'aconsellaba
- mare de Deu no ploren.

(sen va 2^a)

Escena 5^a.

Claudio Pigat Caraplana.

(esquerra)

Pi. Es lo millò pensament.

Ca. Dins al poble no hi vaig pas,
primè mirèiu aquest mar
de l'altre part del torrent.

Carap. Y lo tres mirèiu allí?

Clau. Perque'm arretglin menya.

Després à veure 'l llacia'
y fugir ben lluny d'aquí.

No 'us convè per cap resort
quí aquí nos fili, la gura.

Si en llacia no 'us assegura
la vida -- mereix la mort.

- Si ningú us ha vist als tres
d'aquells que hi venen per quatre,
cap dels tres nos hem d'abatre
si demà 'l trobau esteis.

Piq. Si li trobau...

Clau. Cumpliréu
com los homes.

Piq. Com se deu.

Clau. Si percas... ja us trobarem
al torrent...

Piq. Alli anirem.

Carqda. Callieu!

(mister)

Clau. Qui ve?

Carqda. Un tot sol.

Piq. Sembla de mar.

Clau. Oculteuse,

li acâr conve... presenteuse
lo? ; y riuó?

Clau. Donem lo vol.

Escena 6^a.

Diti. - Pau. (tot content)

Pau. Ya puch di que marxà bé,
 lo mar tot sol y ajustat.
 Crido, ca. no hau contestat
 - Com no hi evau - ; qui has di fe?
 M'ne dit jo a n'a mi mateix -
 miro l'armari, veig llet,
 mosca! potse es pèl noyet -
 - Donchs que s'aprofita aqueix -
 y ab un segon, lo pobret!
 o' pobreta, qui es igual,
 s'ha begut aquell cordial
 puclant ab lo porronet.
 Després buscant trobo'l llet,
 lo deixo sobre caritant,
 y esclà qui al cap d'un instant

jà i ha quedat adormit.

Ara etich somiant lo dau
se 'l preuch ò 'l deiço. Si es pobre
no es mer que fè una bon' obra.
y si es rich? que faràn, Pau?

Clà. (Veniu, ja 'l farei cantar.)
Mestre!

(cop à l'espallà)

Pau

Mosca!

(assuntantse)

Clà.

Que teniu?

Pau.

No res.

(cu "1")

Carqt.

Qui sou?

Piq.

D'houit veniu?

Pau.

Aipò es massa preguità.

Clà. Lou de mar

Pau. Loch peipate.

Clà. Donchs un favor nos farèu.

Pau. Jo, favors? *(ritent)*

Clà. Si. *(molt serio)*

Pau. Demanéu.

(Com que no lo puch donà rè.)

Clà. Alquet mas d'aquí al devant —
qui l'habita?

Pau. No ho sè pas.

Clà. Donchs tu us hi acompanyaràs.

Pau. Al mas? *(pa etich tremolant.)*

(potsè son... l'he feta bona!)

Clà. Que contestar?

Pau. Jo, que si.

(Si al torrent pogués fugi---)

Ela. etnèu, qui aiyò es una estona,
ab un' hora 's pot fe'l fet.

Pau. (Sou lladres!)

Ela. tu 'ns acompanyas.. —

Pa. (A robà no! no m'enganyas.
ay! si m'troban l'angelet!)

Ela. ; que 't pensas que ho dich perquassa?
(empenyent lo)

Pa. Ah! no, no, de cap manera
(ah Pau! ja etí à la ratèra!)

Ela. Passa al devant.

Pau. qui, jo?

Piq. y Cavapl..

Passa!

(empenyent lo)

Música

Mutació

Orquestra, fentpada a la dreta

Escena 6^a.

Conulta, Cantijochi, coro general.

noys ab cuixinets de fer puntas un per cada corista
dona - serenos guardabrics - cegos etc etc.

Coro. Viva viva el delegat
de la pia comissió,
que protegeix la innocència
premiant treball y honor.

Com.

Porteu una taula
tinter y paper,
tu et il secretari,
y jo il president.

(a cantyoch)

(a las noyas ab molt goig.)

Ya sabeu noyas hermosas
per lo que vincu.

La que aqui queda elegida
viudrà a Paris.

Y es empenyo de la junta
que eu sent allà
verteupi com a Princesa ---

Donas.

Carami! carami!

Com

Pero volau la noyeta

de garbo y sal
 que no digniu allà ab guassa
 vaja una pescaterassa
 que us han portat.

Doncs. Nos queixarant
 no tinga pò
 votè aquí troba
 lo bò y nullo.

(adelauntantse al públich)

Si per sort surto elegida,
 aripis qui arribi a Paris,
 veltotje ab sa gran cadena
 y cada cuant un veitit
 y ariant ab la carretel·la
 y ab leuter aripis mirant,

de seguir que les francesas
no enamoran cap gavatj
y veuent me per las plassas
caminar y feut aügin

(molt garbo)

Durant que lai de la costa
fan la pols a tot Paris.

Com. Doncelletas! Atencio!
ja esta oberta la sessio.

Don. *(prenent les coixinets dels noys)*
Miri seyó Conilla

mon cuixinet

Mi tinch tres mil agullas
y mil bossets.

Homen. (Pobre senyò Cornilla
 ja estar ben presch
 entre tantas fardillas
 perdren lo seny.

Ellas. lo meu! lo meu!

(acovralant al senyò Cornilla)

Corn. No feu aiyò.

¿qui es la mes quieta?

Totán Yo, yo! jo, jo!

Corn

No feu aiyò!

(vehent que no n pot sortir)

Sevens, à ellas
 y à la presò.

(las donas pegan un picle y se van
 homes y noys las sequieren)

Parlat.

Escena 7^a

Comilla. Cantijoch.

Com. Caram! si in descuido
casi bi'm masegan!
quant perqui'm sentia

(los ocellas)

las sevas manetas --
que las tencu finas
per ser peipateras,
mon cor que's molt fragil,
no se lo que'm feya.

Jo soch curt de vida,
 - per pò porto leutes,
 y també sordeligo
 de la orella dreta...
 pero... soch molt tunc!

(cambiant)

; si fos viva ella! -
 Atipò si, professo
 virtut y decencia,
 y si mon cor fragil
 algun dia peca,
 me'n arrepencheigo
 y etcetra... y etcetra
 pero tot ab honra...
 - qui aipò es nostre lema.

Escena 8^a
Diti tecla.

=

tec

Senyo Delegat. —

Con.

(Un'altra de guapa!
ni fos ben virtuosa!)

tec.

Sabrà que li fet falta
per una estrangera
qui ha passat à casa.
; Vostè ha vit las noyas!
cap d'ellas ni avansa
per treure dibuixos
ni fè punta plana,
Ho soch doncelleta,

- tinc pocas paraulas -
honestas y virtuosa, --
gracia a Deu, fins ara --

- Vull anar a Paris,
perque -- jo hi faig falta
per ensenyar el garbo
de las catalanas.

Me dicli Fecla Pinya,
alias, la Trempada.
no tinc cap jermà,
ni pare ni mare --

(se van morir ls pobres
la guerra passada.)

Després, reunieixo
dotes personals.

fiur lo fidedigno!
y.. vaja, ab confiança,
apuntim y fassi
que quedi nombrada.
perque... sab?... l' aviso,
no porto cap tatpa,
y es sols mon empenyo
l' anà a Paris, vaja!
si no li vaig a bonas
ni li portarà a malas,
que encara que quieta
honeste y callada,
tot hom sab al joble
quin gall à nri m conta.

(seure molt aiyora)

Coru. Ho veus, Cantijoch?
 ;Vui' altra deigracia!
 tant sols per seguirme
 olvida'ls seus pares.
 A totar las fletxo!

Cant. Y tal! (papanatar!)

Coru (Cornilla de prompte i entuisteis)

(Si encara fos viva
 la pobreta Eugracia,
 jo no correteria ---
 - Requiescat in pace!
 Si visqués al menos
 l'angel, que a son pare
 podria dar ditxa ---
 ja'm caubren las llágrimas

No vull pensà ab ellas
y sempre.. malviatje----)
amèu, que vull pendre
si puchi pocolata.

(a Cantjoch y seu voin)

Musica

Esena 9.^a

Arcis.

Ar.

tremolant acudo aqui.
per fi'l palau he deiyat
tant sols per poquer veni
à estassiar me al teu costat.

següi que supreïper
 perque no ni has vit.
 següi qui amyorant me
 qui sab que deus dir.
 no pot olvidarte
 Riteta del cor
 qui per tu respira
 Carinyo y amor.

Parlat.

Escena 10.

Abraï. - March de la casa.

=

Abraï. La casa. - No è veu ningü.
 sembla qui estigui deserta. -
 (solitant)

li truquèi--- la porta oberta.

Mar. - Alto! (sortint)

Ar. Patró Mardí!

Mar. Et tu?

Ar. Sí, socle jo.

Mar. Glai viugut bè,

que buscas, obris, aquí?

Ar. Patró, lo que no's pot di.

Ma. No ni ho diguis que ja ho sè.

Ar. Com, vos esteu enterat?

Ma. De tot.

Ar. Ya estich mes content.

vinch per cumplir l' jurament

Ma. Tant mateix seràs l'ouvat?

Ar. Patró Mardí, d'aquesta boca

cap falsia ni ha sortit.

Demà serè el seu marit.

Alav. (Ara que la pobre es loca.)

Abrc. Vull donar una lliçó al poble

pe'l poch criteri que té,

lo mateix qu'un peixatè

pot minse ab ella un noble.

No'ls donis de casualitat

afrentau may la virtut.

Si un noble, nobla ha nascut,
perque... Deu li ha deparat.

y una noya, te bon cor,

y apesar de sa pobresa

es en bondat y pureza

un angel de pau y amor,

; perquè no devans ésser
aqueta obcecació gran.
Si tots descendim d' edèn,
tots som igual quant neixem.

Mar. Arcis! --

Arc. Lo que us dich, patró,
Lo meu cor no pot menti,
jò soch noble y tinc aquí

(al cor)

la fe de la redempció.

Mar. Arcis, crech que no m' enganyas... --

Arc. No... mes ella?

Ma. Dalt i està

Arc. Donchs deïxeu-me ana a abraçar
al filllet de mar ~~entranya~~ --

(Lo patió vos detenir-lo y no pot
 y com diu, desventurat! entre d'ells
 d'ell.)

Escena II.

Claudio. (mit atibant)

Cla. Hola! no has vingut? ay mestre!
 Et has cregut que vingués de l'era?
 Bueno, bueno, quedat l'estra,
 que per mi que siguis destre
 ja hi eauràs a la raterra.
 Saps que he complert la condena
 sense queixarme d'un mot...
 Si a mi per pagà l'esmena

m'han fet portar la cadena,
tu pel cap mer baix garrot.
avant donchs, vinga'l outrad
y qui pugui qui entri al moll.
m'has enganyat! Pobre Isaac!
com viurè, quant senti crach
que t'farà la nou del coll.

= (ab fievera)

Que miro! D. Pep Comilla.
qui l'ha portat per aquí.
Alli! si jo li pogués di
que vaig salvarli la vida.

Es un crim, y si'l delato
un'altre condena a sobre...

Infeliz!... del que naix pobre.

Al entornar-seu cap a la esquerra
 troba la cantera que durant la
 escena en las noyas havia caigut
 al 1° Conutla)

Escena 12.

Claudio - Conutla, Cartijoeli.

- (venent cautivament)

Com. No siguis tant carro-mato.

Ara comvi aixo primè.

Cart. Com que l'pocolata es pera. -

Com. Pero anant sense cantera...

digas, com ni arreglarè?

y no habentse allà trobat

l'he perduda per aquí.

Clà Dispenssi, es aqueita!

Com.

Si.

Vaya una casualitat
te, per beurev.

(donant li diners qu'ell repata.)

Clà.

No senyò.

fassi bi, y be trobarà,
y may s'arrepentirà
d'haberlo fet.

Com.

Això no.

(ab goig)

Quant socorro al indigent
o bé un tratoru puch lliurá,
o'ls ulls arribo à aixugar
d' un que plora amargament,

174
un goig tant gran mon cor seut,
que sembla dirme, segueix,
qui altres faran lo mateix
si un dia ab afany te trobar,
y sempre ab il·lusions noves
mon cor lo bè reparteix
No penso en lo que dirant
ni en parlo en lo que pot se.
; es cretios d'avia a fe un bè?

Donchs ja hi esteiu caminant.
Y sigui petit o gran,
pobre, rich, dolent o bo,
re'm serveix de interrupcio
la caritat no te fri.
y faig bè, perque feut bè,

al meu cor dono expansió.

Ola. Be, D. Josepli! beu parlat!

Ignoro fins qu'es amor. —

pero parlant lo seu cor

veig que'l meu i ha despertat

Lo indagare, buscaré

si convé de nit y dia,

per donarli una alegria

que ditxón lo podrà fè.

Benehit Deu, qui ha volgut

que voté ni obris la gloria.

recordis si te memoria

del gat de mar, Cara-brut!

(pena)

Escena 13.

Comilla Cantijoch.

Com. Com! ets tu aquell marraquet?

Cicolta... M'has recordat...

Caratsus! y mi'ha plantat!

Burrango! de petitet

era mes tuu!... Veurem;

diu que m' darà una alegria

que serà la ditxa mia.

milló que milló.

Cant.

(aburrit)

Marxem?

Com. Si que'l mal de cor me mata;

jà que tenim la cartera
y'l pocolata no espera-
nem per lo pocolata.

(per la oveta)

Escena 13.

Ignocència Macià.

(esquerra.)

Ma. Aquí viu la Rita.

Yg.

Be,

¿pero'l seu fill?

Ma.

Crech que's mort.

Yg.

Com ho sabs?

Ma.

Per un ressort.

(confis)

Si, ni ho ha dit un peixatè.

Gg. Mira, Macià.

Ma. Que vols dir?

Gg. teu lo colò demudat, —
y t trobo molt capficat.

Ma y per pò dubtes de mi?

Gg qui fa un cove fa un citell,
diu lo ditxo.

Ma. y se t figura?

Gg. que tu has lleusàt la criatura!

(Macià no sab què dir)

teu borronada la pell. —

Es lo crim que t atormenta.

No! no busquis cap disculpa,

val mes que in dignis tindre culpa —

y la Rita es ignocenta.

Ma. Ignocencia!

Le. Gran malvat!

Ma. Si jo... no...

Le. No t'emboliquis.

Es precis que t'justifiquis
als ulls de la humanitat.

Jo much pensà no volgué
que 'l noy fassi tal locura,
pero llensà una criatura?...
ni las fieras.

Ma. Creus, tu, que?

Escena 14.

Dits March.

Marlu.

que figura que vinda ab algi de
dintre la casa y sentit.

Es vritat: vaig a mirar.
Si dintre un quart no he tornat,
probarà que no he trobat
qui nos pugui destorbar.

Yq. Patró March.

Ma. Vostè?

Yq. Ho, sí.

La desgracia he sapigut,
y qui te bon cor, acut...

Ma. No la contaba per qui.

Yq. L'infortuni ha sigut gran
y a tots ajudarla us toca.

; Com està?

Mar.

Pobreta! Loca.

y sempre ab son fill pensant.

Per ço convé, de precis,

antes de que i alboroti

mei lo poble, y ningú ho noti,

que surti junt ab l'ebreú.

Y un cop salvats, mirarem

de pogué trobà al malvat

qui ha comés tal atentat.

Ho crech que'l descubrirem.

Maci.

Voleu di?

Mar.

Si: sortire

perque ningú entri en sospita.

Gg.

Descansen, Patró; la Rita

viendrà junt ab mi.

Mar.

Molt bé.

Escena 13.

Mascià. Ignocencia lugo Conilla.

Ma. La tindran a casa?

Yg. Si.

Ma. Y així Mensar a ta filla?

Yg. Qui has dit?

Ma. (L' senyo Conilla!)

Com. (Qui deu se aquet serafi?)

(mirant ab les lentes)

Yg. Deu lo quant.

Com. Vostè, Duquera?

com ho passa?

49

Be, per ave

gracià.

Cor.

Hi l'! (Aquesta cara!)

(Va à encaipar y l' vagoneig)

(Macia sorprès)

Se. (No mi' explico tal sorpresa.)

Ma. (Me coneix...)

(orientantse)

Pot disposar...

Cor.

Joseph Cornilla y Marden,

comandant del lant l'adeu

qui'ava varen desmuntà.

vecal de la associassiò

"La tempestat bonancible"

delegat indefinible

de la gran exposició
de París, y in te vosti
buscant virtut y pureza,
jiventut y boniquesa.

- que no se si ho trobaré -
perquè, tantar cosas juntas
no's presentan facilmente,
y ademés, sobre salient
en lo copi de fer puntar..
Ya pot compendre des d'ara
si triech lo cap sobre meu.

(no'm pot venir al vellen
ahont he vist aquesta cara.)

Ma (Encara'm mira dubtant.)

g. g. ; w' ha escullit alguna?

Com.

No.

Arcis. (dins) Ho vull veurev.

(sortint de la casa)

Yq.

L' Arcis!

Com.

(oh!

Estich despert ò somiant.)

(ficsantse ab l' Arcis)

O

Escena 16.

Dits Arcis.

=

Arc. (La madrastra!) vor aqui?

Yq. So cristiana

Arc.

Bueno, y que?

Yq. que jo t'afavorirè

en tot quant estigui ab mi.

Com. (no hi ha dubte.) voste'es fill.

Yq. Del meu marit.

Com. Ya'm semblava--.

Corci. Que voldi?

Com. Res, recordava

certa escena de perill.

Un cecinto qu'estaba imprès
ab un llibre ja vellet,

y en la semblança del fet

se pot dir que som los tres.

Un personatge tenia

certa senya. (lo front partit.)

(agafant la ma d'estrà)

veeu, li faltaba aquet dit.

(La pigada! prou ni ho tenia!)

Am. Pero la Rita...

Com

Despres

entre tots la salvarém.

obra'l cuento.

Fig.

Si, escoltem.

Ma.

Ja no'm faltaba res mes.

Música.

=

Com.

Era aprop de Barcelona

y brumia l' huracà. —

la nit fosca, tenebrona

y un falucho estava auclat

Ma

Sembla un cuento de fantasmas

Com. Pòlsè lli hagi fantasmou

Jordi. (Yo si que etich bi per queutors. ~ ~

99. Escollim la narració.

Com. et la porta d'una casa
 fan un repicò molt fort,
 un subjecte que li vivia
 al moment surt al balcó
 qui demana? qui hi ha? diguin:
 - Verteiper y anem. - et hont?
 aquí aprop que s'và à cometre
 potsè algun crim horroròs.

Desenvayno l'sabre
 y plè de valor
 serè m' encaminno
 al lloch del honor.

Y. Jesu!

Com Duquesa!

Y. terrible moment.

Com voleu aigua fresca?

Y. Seguin, ja estich bè.

=

Com La nit seguia horrorosa,
Ullamps y trons y'l vent bruïant,
se pot di que diluviaba
pero no vaig desisti.

- Ya hi som - per fi diu lo guia
Donchs cuidado à respirar.

miro pe'l pauny de la porta
y vaig quedàr engarriat....

- Amarrat à un band de futa

ni hi hià un picot
 y ab un pinyal l'ameiassa
 un gran senyò.

Et ell' dich jò plè de rabia
 y ab veu de trò

y el gran pille sens escapa
 per lo balcò

Com un llamp entra en llança
 de vora'l mar

embarcantse en lo falucio
 qui estaba anclat.

Varem de lliga a'n al jove
 qui esten cordit

anaba perdut la vida
 pobre infeli! - -

L. tenyo crech qui, demouya.
vol aigua?

Ma.

No.

Yq. (¿que tens?)

Ma.

Supreixo pe 'l jove

(Ya no se hont soch.)

Com

vareig fer quedar un guarda

junt ab lo noy

y quant vejer en salvo

que 'l deixés sol.

—
ocultantli

aquella escena

de dol plena

y de perill,

que m'ha fiera

per venjança
freda i llaura
à mata un fill.

(mirant a l'el·lacià y a l'ayra sequeix)

- Hoyòs de la hassanya
vehent lo camp meu
al llit me n'entorno
tremolant de fret

Ly. tremenda es la història

Con (Ja he trobat als dos
alli'l noy imberbe
y aqui'l gran senyò.)

Ly. te'n el·lacià la faccions demudada,
y in fà mal lo cor

que no sigui totas dos vegadas

lo vil y treudo'.

Arcei Escoltant aquest cuento terrible
me sento en lo cor

una ven com si in dignes cabila
que per tu va tot.

Abacia. Aquest pimple de senyo Conilla
ja sab que soch jo

si indirecta sa llengua i presenta
li faig un cap nou.

Cem. (L' esqui meu sense l'ani ni la canya
ha sigut molt bo,

perque ara ja se que aquest tino
es capas de tot.

P
Parlat

==

Yg. Y no s'ha sabut res mes
del pobre pacient?

Con.

Ho--no.

Yg. potsè es mort?

Con

tant com aiçò--

mentiria si no diguèss.

chr. (Per mes que penso...)

Yg.

que teus?

estai groch?---

chr.

Qui no s'irrita!

Mac.

No'n parlem mes, y a la Rita
salvem.

Yg.

si. ¿que no veno?

(va' a marxar y veient que

Macià s'queda)

Mac. Jo in quedari a vigilar,
no fos cas qu'una emboscada —

Arç. Y ella?

Mac. Queda assegurada,
jo la vull acompanyar.

Yg. Anem. (oh! vigilarè.)

Arç. Sobre tot...

Mac. Confia en mi.

Arç. Al forn t'espero.

Ma. Si: allí
dintre poch la portarè.

Com. (no sè perquè m'interessa
la Rita y l'cor me bat,
pot sè si qu' aquest malvat...
farè quedar la duquesa.)

Escena 17.

Macià

Mac. He tremolat! viva Deu
 que fins à mi m sembla estrany
 tu mi has armat lo parany
 per tenir-me sota peu.
 pero entre tot, olvideu
 que la loca m perteneix,
 y ja que'l diable insisteix
 en que jo sigui traïdo,
 si no m torna'l medalló, --
 l'assessino aquí mateix.

Musica

=

Escena 18.

Macia: Rita

(ab lo maldó)

Ort. La nit forsa in dona
ay fill del meu cor
anem quèl teu pare
t'esperava al Marrou.

Melopea.

-

Mac. Ah! Es

Rit. Esperem, obris, ja vindi.

Man. L'obris no t'arà el perolò

si no ven lo medallò
qu'acrediti 'l fet.

Ret.

Ya 'l tinch.

Me 'l voliam pendre.

(vient)

Ma

Qui?

Ret.

En Macià, lo gran caualla!
es un pillo!...

Ma

Calla! calla!

Ret.

Oli! ara no us pot senti.
jà estai pres, l'han de mata
per assassino de veus.

Mac.

Qu'han dit? tu mateixa 't veus.
vinga 'l medallò!.

Fig. (partint)

Macià!

Escena 19.
Dits Ignocència.

el moment que Macia
va a perdre el matallo que
l'entra, Ignocència li
arrenca de las mans.

Yg. Miserable! pots negarme
lo qui he vut, vil escòpi?

Mac. Calla, que us poden senti
y aus que tot ten d'escollarme
jo per ferlos renyir als dos
he pres son fill, pero es viu.

Yg. Y about lo teu?

Mac. Aigò no i diu.

Yg. Infame! facineros

que jo 'l delati faràs
si no tornas a sa mare
lo fill del seu cor.

Ma. per ave...

Fig. Lo qui he dit.

Ma. tu callaràs.

Fig. No, May, veurà 'l tribunal...
que veig! lo meu medalló!
gran pitlo!

Ma. Hi som tu y jo.
Ves, delatem,

Fig. Sort fatal!

Ma. Estai lligada ab mal nus,
si jo ni enforso...

Fig. Ya ho sé...

pero ab tot la salvarè.

Mae. Y donchs ta filla?

Yg.

Jesus!

(Tapatse la cara y arreucant
ai corra li cau lo medallo que
Rita recull y sen va per la
part operada)

Mae. Ignocencia'l medallo.

(sequintla)

Rit. Ah! ja'l tuch...

Mae.

Bufelis!

(vequant que'l te la Rita)

Rit. Avra'l donarè al ebreis.

Mae. No pas mentre visqui jò.

va a sequintla y Claudio
que nul per detrai li taysa

l' ulli

Escena 21

Macià Claudio ^{luzo} Pigat

y Lara-plana.

Cla. Qui soch.

Ma. fugiu me d'aquí.

Cla. Qui soch? contesta aviat

perque l'hora ja ha arribat

Ma. Déixam!

(crescut)

Cla. Ca! Barret! ebb mi.

(als dos que han quedat
entre bastidors)

Mutació.

Sala baixa de casa la Duquesa.

=

Música

Escena 22.

Ignocència.

entra deixant l'abricu
à un costat.

No puch mai moncor Dermaya

no se que fer

d'aquesta cruel batalla

no'n eixiré.

Etich lligada ab un lladre

facineros

seré la mofa y escarni

de tot lo mon,
 Deu meu, ilumina
 mon abatut cor
 y arrencam de l'ànima
 mon abatut cor.
aquest vil amor.
 Yo dech olvidarlo,
 no hi vull pensà més. —
 L'honor de ma filla
 val més que tot ell.

Parlat.

=

Escena 22.

Ignocència i Macià.

Mac. Ignocència.

Yg.

Entre lo dos
tot lo del mon i acabat.
aprenien de ser l'ouvat
y no in serien tant odiós
al moment ma filla y jo
d'aquí marpen.

Ma.

No potsi.

Yg. Que dius?

Ma.

Que ho impedirà.

Yg. Pillo!

Ma.

No fugis de to!

Escoltam, y compendràs
si 'l vreu cor també supreix,
y escoltant me, si mereix
lo nom de pillo in diràs.

fai dotse auy que concepia
la Ignocencia peipatera,
quant la Ignocencia soltera
peip a la massa venia.

. y auyò es ben cert!

Com ' joveus ens estimabam
com a eusim ' us voliam
y crech, que fins dir sentiam,
qui era, si 'ls dor no ' us carabam
pe'l meu cap vert.

De repent un senyo.. Rich.
- com vinguè dirho no puch,
que vè dirte, jò sò duch,
si 'm volqueres com amich
ab tu 'm caravia.

vas quedà sense paraula
de tot lo demer ves se,
tant sols me recorda, que
deserta quedà la taula
al següent dia.

Deixem l'aconteiximent
passim algo mes avant,
y contemplem al amant
entregat al cruel torment
que dir no's pot.

Desesperat per fi's lleusa
a la mar buscant ventura,
ò potsi la sepultura,
y torna quant ningú li pensa
fet un pilot.

Siqui amor ò be euteres a
vellauss, ò potsè 'l derti,
altre vegada 'l cusi
và trobarse ab la duquesa
de forca nit.

y com si 'l cel vigiles
per lor que de amor glatin,
và fer per medi d' un crim,
que la duquesa ò trobès...
sense marit.

Yg. cbi.

Ma. Sabo lo molt que he buscat
per descubri 'l criminal,
pero... paremho per alt,
y aniem al centro marcat
de la qüestio.

Per tu tot ho arrottraria,
ab tu puchi ser molt felis -
Demà casem al cbrci
y despres al següent dia
casem tu y jo.

preuem la noya, marpem
a Nueva-York o Inglaterra,
y despres aquesta terra
hont tant dirgutor passem
y sinabors. -

y en lo cor ple d'esperansa
y tranquila la conciencia
trobarem prompte Ignocencia
la delicia.. la bonansa,
per nostres cors.

=

Yg. Oli. maledit! que posseheipes
 qui cupis domas lo meu cor,
 lo pit me bat de furor
 y ab ton acent tu'l vendeipes
 fi, Macia, jo't sequirè
 à la fidel non, dispora.
 junt ab tu serè d'itpasa
 o be ab tu m' enfonsarè.

Ma. Derrà ins casem, y després
 embarcarnos tot sequit
 per lo tant aqueita nit
 necessito molti dinis

Yg. For tindrai.

Ma. (Ja habem triumfat.)

Yg. Vina mei tant.

Ma. Bonchis adieu.

99. (Sembla impossible cor meu
qui així estimis à un malvat.)

(sense eiquerra)

Escena 23.

Marcia Claudio.

Ma. Lo combat ha estat tremendo.

(à Claudio que entra)

pero victoria cauteu.

Has sentit?

Cl.

Et un tenorio

pero jo vull los diners.

Si així que toquin las dotse
sigan ab or ò bitllets,

no han virgüt lo ciuch mil duros
faig entrega del pape.

Venen lo quatre civils
qui estan aqui de quartel,
t'agafem, a la capella,
te donan garrot y al cel,
y serà un càrtich a nitjar
perque mereixes-- molt més.

Ma. A insultarme t'atreveixes?

Ela Uy! y t' que ni atreviré!

niura, jo t' doné la seuya
desde'l carré cridant peip!

Ma. Sortim que t'uch molta feyna.

Ela Jo també t'uch molt que fer.
passa al devant, no me'n fis--

y ojo! perque abaiy hi ha aquells.

Mutació

Lo tunnel

montanya practicable etc lo tunnel a
la esquerra foro - via cap a la dreta 2ª terme.

Musica

Coro.

tota la costa
ansiosa eita'
per veure l' cantich
que li daran...
qui a tot serveixi
per encarnament,
qui es la deshonra

de les mariners.

—

Partat.

Escena 2^a.

March, Cornilla Agutxili
Avreia severus etc lugo Macià.

—

Mar. Crech que per mer que busquem.

Avr. A qui esta el tunel,

Corn. M'agrada.

Sols mi falta una cascada!

Mar. (ditret)

Avreia ray, li posarem!

Avr. Yo no se com l'hem perdut.

(buscant a la Rita)

no la guardaba en Macià?

Pen (Ya has escullit bon guardià.)

Al Ell encara no ha vingut.

Mac Aquí rochi.

Abrc. Pero ; y la Rita?

Mac. No l' he pogut pas seguir.
pero qui ha vingut aquí
no us ne queda cap sospita.

Mar. Pero el noy, s' ha vist en lloch?

Abrc. Sols s' ha trobat la capeta.

Ven que mori!

Mar. Pobre Riteta!

Es inocenta!

Abrc. Calleu...

(ab temor)

Concertant
coro general.

=
tota la costa
etc etc etc

Arca. Es inutil que seguim buscant la
ay pobreta que ja deu se al cel

M. l. Potse si hagi lleusat dintre el tunel
al moment qu ella ha vist passa el tren

Cor. Si per car dintre el tunel for morta
aijó fora un gran càntich de Deu

Mar. Resem tots per ella. ---

tots Resem, resem,

M!

Escena 24.

Diti Rita robu' tuncel.

Rit

Er ja nit forca
lo puput cauta .

l' arcin ni espera

pera caranse.

y'l meu fill plora

perque no'm ven.

Arci.

Riteta meva.

Cor.

Mori!

Man

Callen!

(ab impiu)

Rit

Espera, espera,

que vaig baixant
 pobret se causa
 de tant plorar

Car obra fa'l tonto

per no anà al pal

Qui (Los de la costa

son ben humans.)

Arxi tots los del poble
 la volam morta
 ni sa desgracia
 compassio' ls dona
 per tot vocaltres
 jo in barto sol
 y al que's propassi
 li dono mort.

Macia Salvenda.

Cor. Mori!

Mar. Calieu per Deu!

ay pobre d'ella
si velliquèi!

(piulet del tren)

y tot just ara

que ja ve il tren

Toti Pobre Riteta!

Cor. A fè in sab greu.

Mar. Que Deu la salvi

amichs resèu

Cor. Salvata salvata

senyo Deu meu!

=

Mac.

Correu que i mata
 correu amichis
 porteu-me parpas
 pujen per lli
 al que salvada
 la porti aqui,
 jo li prometo
 ferlo feliz.

(tot a quit del director)

Mar.

Quant prompte cambiau
 del poble i, criti
 antes voliau
 tot que morir,
 y ara ellas pregau
 y ells van alli,

sols per salvarla
de tant perill.

Comill

(per ellacís)

perque aquest tino
ab tal afany,
a tot incita

que pugui dalt,
per mer que fassi
no puch dubtar
que d' esta escena
ni es lo malvat.

Coro

Dy si ab las parpas
y tant cordill
podem salvarla
d' aquest perill.
Lo carril piuta

Ab.

prompte es aqui
 Gran Deu salvenda
 à la Infelitz
 Si Deu la salva
 d'aquet perill
 faig prometeusa
 de porà aqui
 una capella
 de marmol fi
 ab la cymatge
 de Jesucrist.

Art.

ety ja no plora
 mon pobret fill,
 aïçò ja ni proba
 que deu dormi.
 wo feu ruidó---

que prompte viuch.
primé vull veure
al meu obrer.

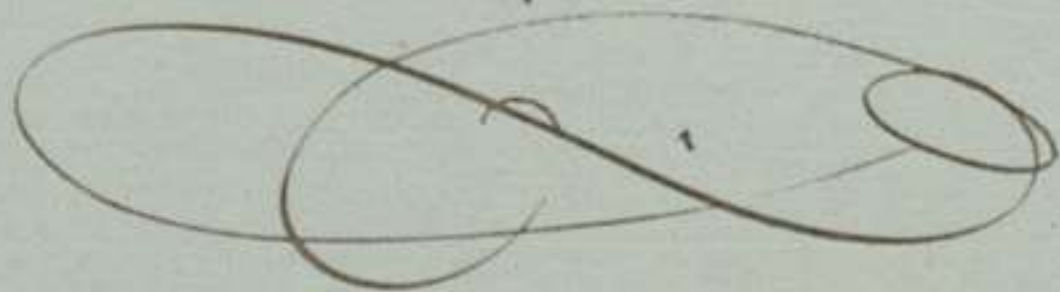
piulet a prop tot hom
quosa aterrat l' obrer arrenca a
corre y arriba a temps, a sostenir
la Rita parpalet.

uns. Lo tren verge santa!
tiren!

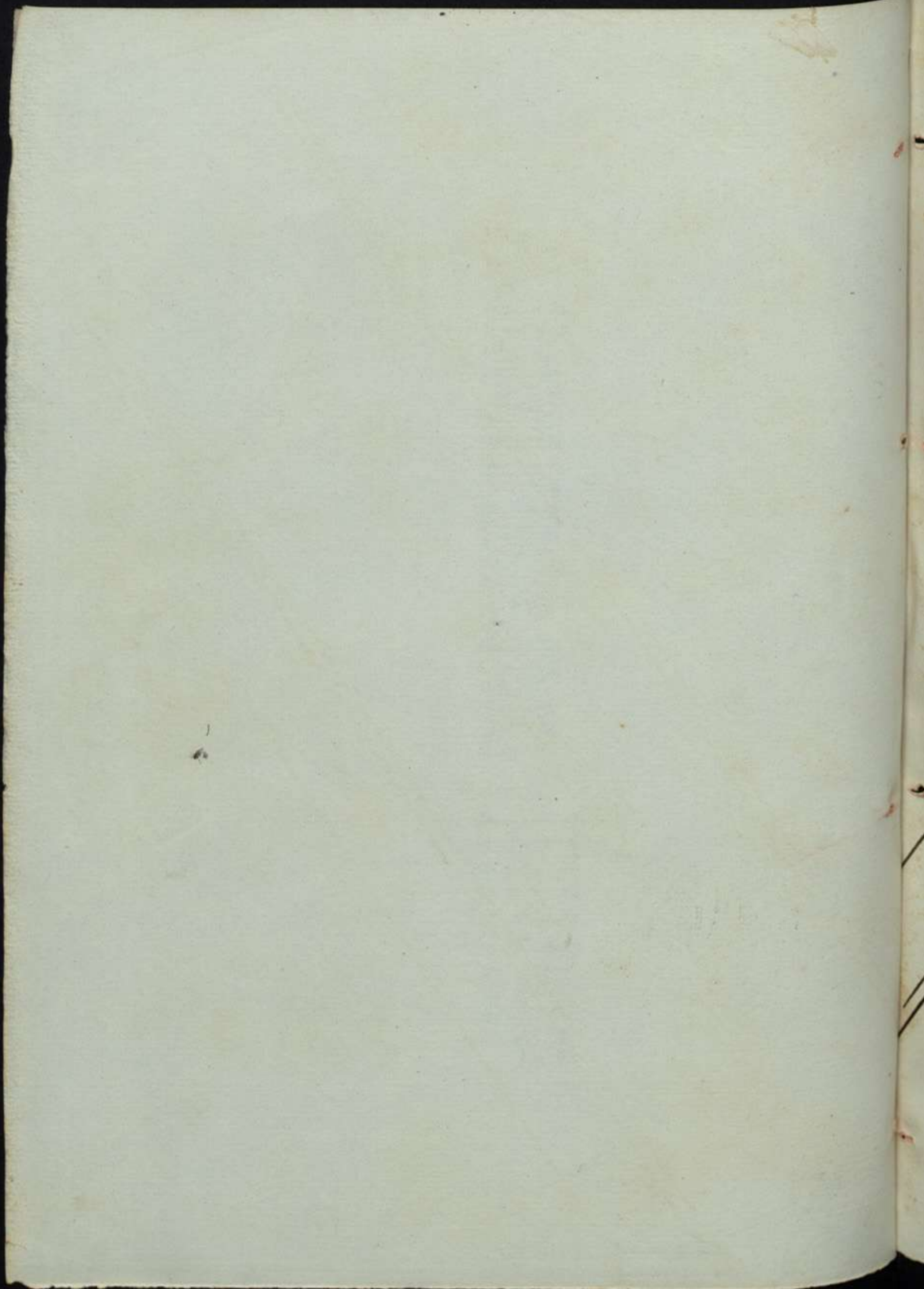
tots ' I' ha salvat!
ave que la reclami
si vol lo tribunal.

atravessa la maquina
y cau lo teló.

Fidel Q^{on} acte.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Melodrama
-lirico-
en tres actes,
per

LO TUNEL DE MONGAT.

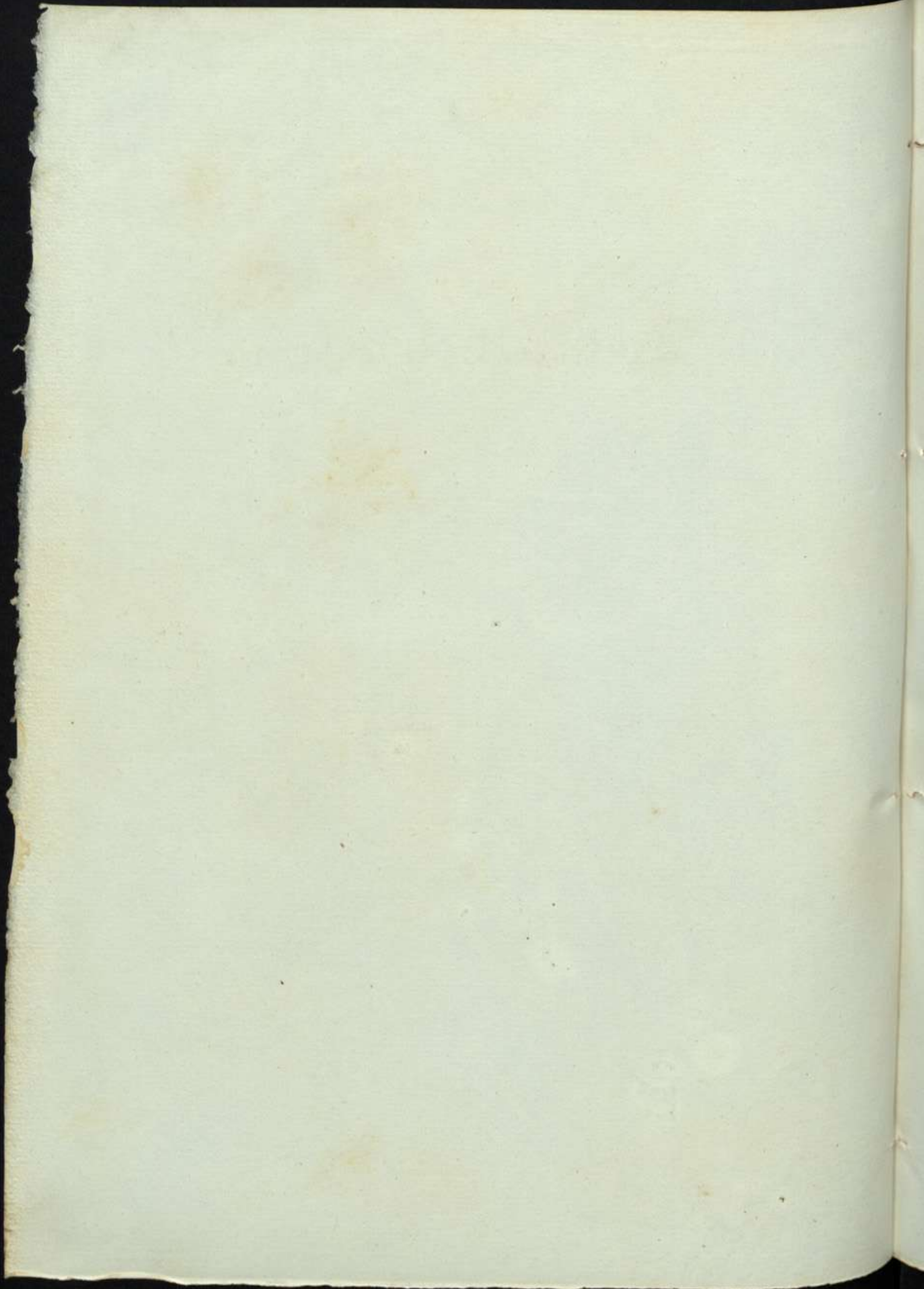
Domingo Font.

1881.
Acte tercer.

FRANKLIN COUNTY
NEW YORK
JANUARY 1880

Lo túnel de Mongat.

Acte tercer.

Acte tercer.

Carreer curt.

Música.

=

Escena 1^a

Coro general.

=

Dona. Ya passa l'hora
y en vè esperem,
; quan l' elegida
; sabrem qui es?

Flou.

No sigüen tontar
N'hem a la plassa
que per distreureus
hi ha cocas llargas
que vasqui'l trasto
prompte'l cequiè
y vinga un bunich fondaugo
ab repicament de pens.

Ellar

Donchs avant vingui'l fondaugo
y a veure com repiquem

(toti ballan)

Toti

Quan la tia tona
fa mala carona
ei que pobre dona

no deu tenir un ral
y quant ella calla
junt ab la canalla,
es que'l cercol balla
per falta de paí.

(campanas, tot
parau de balla)

vun. T'am avisa'l rector..

toti. Obriem a la profesó.

(seu Van ab dos fileres pero
encarnit lo fonsanyo)

Parlat

Escena 2^a

Pigat y Caraplana.

= per distintes parts

Piq. Ah! ja ets aqui?

Car. Aquí soch.

Piq. ¿' ha vint?

Car. Sí, y tú?

Piq. También.

Car. ¿' ha dat re?

Piq. No, y a tú?

Car. Re!

Piq. Donchs no 'm moch.

Car. Ah! yo tampoco.

Escena 3^a

March y Arcis.

=

Arc. Yo 'm creya lo que us he dit.

Mar. Ga veuràs, jo, peliteta
 la vaig trobar tapadeta
 dintre 'l gusi de in Rossit
 L'anaba a diu a cal Rector
 quant la Marieta. Puvilla,
 carada, seus fill ni filla,
 va dir-me, la pendre jo.
 Y com se dirà? Riteta,
 perquè avuy es santa Rita,
 y ella may entrà en sospita
 fins que mori la Marieta.
 Y això ha fet que tot llongat
 per filla d'ella la tingui.

Jorc. No importa, vingui d'hoat vingui
 cumplirè lo que he jurat.

Mar Com a recort guardo encara
la robeta que portava,
per si un cas la reclamaba
for son pare ò be sa mare,
y avuy per casualitat
se'm presenta un mariné
preguntari per ella.

Av.

Y que?

Mar.

Ara espero el resultat.

Ha vist la roba y mi ha dit.

Si jo fare un jurament

com es de la Rita. cent!

li he contestat tot seguit.

Si la Marieta visqués

igual que jo ho juraria.

Fa vint anys dia per dia,
 que tinc desats los bulguis.
 - vint anys? es cert! pobre nena!

y sembla que sigui alii,
 que la vaig deixar aqui
 al tornar de Cartagena!

- Sou potsi son pare? - No.

Es un poch mes elevat

Parlen donchs. - Ho tinc privat

fins a certa concessio

qui espero d'una persona -

pero diguen a la Rita,

que son pare es viu y habita

molt aprop de Barcelona.

Que tot ho destindare

quant deslindi'l meu negoci,
ava vaig a veure un soci

y en acabant tornare'.

Y al despedirse ha exclamat

tot goipos y alta veu,

- Gracias vos dono, Deu meu!

qui al fi m'heu regenerat.

Jorc. Cas estrany!

Ma. Si Deu ho fes

que ho poguessim descubri.

Jorc. A mi'l cor me diu que si.

y tocant a lo deuenir---

tots junts indagar podem

qui ha estat lo vil.---

Mar. tuch sospita

d'eu Macià.

Jorc. Qui no acredita?

Mar. Seuse canya'l pescarèu,
tú vigila a casa teua
que hi entra, crech, a deshora.

Jorc. Patró Macià! ell?...

Mar. Palma y fora,

Confio surti ab la meua.

Es cert, li guardo reucon.

perqui... potsè mentiria-

pero fins no juraria

qui ell va lleusà'l noy.

Jorc. Horror!

vos pensèu?

Mar. Atípi no for!

Ari Donchs aniem.-

Man Ma caurà al llàs.

Ari Si 'l trobo ab algun mal per
patrò 'm veujari dels dos.

Mutació.

Lala mitjana.

Escena 4^a.

Comilla y Tecla escoltant

coro diu.

Coro tota la costa

ansiosa està,

etc et etc.

=
Parlat.

tec Aty senyò Comilla
ja 's mou l'alborot.

Con. No't donqui aiyò pena,
uns cuants no mes son
que cridiu com ara
per fer lo picot.

Ya he vint al alcalde,
al senyò rectò
al jutje... y descausa
qui auirà be tot.

A mèr, de la Rita,
tecla, jo'n responch
igual que'm fos filla.
Lo triuch bolt mon cor,
y aiyò que la miro...

las sevas faccions ---
ni ho sé 'l que m recordau.
pero sento un goig
y la pena seva
me causa condol.

Ay Nita! - pobreta -
veus? ja ploro.

tec.

Bo!

Així 'l cor s'expampla

Com. Res, cosas del mon!

Ves baix, fent la sonsa

y entèrat de tot.

Escena 5^a

Comilla.

Com.

Vint anys fa! recort fatal

que la meua pobre esposa
 al cel tranquila reposa
 victima d' un criminal
 atentat, junt ab la neua
 qui al mont vingué al desventura,
 van trobar la sepultura
 en lo port de Cartagena.

quin fet' espanta mentarlo
 per l' or vil, ab gran anhel
 al meu angelet del cel
 van teu cor de matarlo
 Infames! bé, que'n treuré?
 ja qui avuy^e Deu me depara
 servi a la Rita de pare
 com a tal la aculliré.

Escena 5^a

Comilla. Rita de la dreta ab

(precauït 1ª porta)

Com. Rita?...

Ri. Qui m' crida? -

Lo noy dormi.

(alegrata.)

Com.

Milló...

milló que descausi...

(Se descausa prou.)

Rit. Et vos se los aprecia
si, si, sou dels bons...

En Macia si qu' es lladre, -
; pero ja l' han mort.

(rialla.)

Con. Lo cor ja m' ho deya
qu'ell era il traïdo.

Dit. ; y l' etreis! quant tarda!
- ris desperta il roy....

(anant y venint de la porta 1^a)

y ha dit que vindria
així que fos forch.

Abans sempre m' veyem
a posta de sol
y m' deya unar d'címas
que las se de cor.

Musica orquestra.

" Que hermosa es la tarde
quant va declinant!
las ranas comensan

lo seu bell trinar
y totas goixosas
al sentir ton pas
unidas entonan
aquell dolç rachi! rachi!

(seu)

L'airet fi respira
los camps refrescant
lo sol ocultant
lleusa raigs dorats
y ab veu meliodiosa
senti lo cant dels grill,
que pe'l blat entonan
lo seu rich, rich, rich...

(expressiu)

y quant la nit quieta
 ditpa dels amants
 sa espessa tenebra
 verteix per l'espay,
 en bosch solitari
 y ab ferme quietut,
 m'encanta 'l gorjeo
 del nocturn, Pupsut!

(exeta una rialla)

Con. Riteta!...

Rit. No cridi!

No sab que'l noy dorm?

Con (Loca rematada.)

(se sent gran saragata
de crits baix al carré)

Nit.

Deu meu, quin soroll!
me'n vaig a bressarlo
- fillet del meu cor! -

Escena 6^a

Comilla, Arci. ^(faro)

Arc. Com segueix?

Com.

Pobreta,

tranquilla.; l'patró?

Arc.

Ha trobat un home
que's fill del Massnou
y li ha dit que vagi
abans d'eixi l'sol,
- que hi ha qui'l vol veure -

à la font del bosch.

Com. etipò ja 's complica
també hi marpo jo

Ab. També vull venirhi.

Com. Y ave? qu'ets boig?
sabs que tinch serenos

y mit pescadors
per acompanyar me?

Ab. Sí, t'he dit prou.

me n vaig que no marpi
sense mi'l patró.

Ab. et diu!

Com. Y vigila..

que'l malicià es bruipot.

=

Arx. Deu meu serà veritat!

L' patró mi ha dit també
lo qui ara m' diu en Comilla
creyémlos y vigilem.

Escena 8.

Ignocencia, Arx.

=

Eq.

(que ve de la 1ª esquerra)

No sé perquè t'inch desfici

y t' cor me bbat plé de dol.

Serà qui aquest tuu vol

lleusarme en un precipici?

Arx. Vos aquí?

(ocultant lo paquet que
porta.) Obre una racconera)

y dissimulant

Yg. Si, noy, venia
com que ja has perdut la nit,
per si vols ficarte al llit
un rato, fer companyia
a la Rita.

Arç. No que'm quedo.

Yg. Tonto, vènteu a dormir.

Arç. Per avuy me quedo aquí.

Yg. (Dubtarà?)

Arç. (Sabré l'enredo.

Yg. No sé perquè ets testarut
no m veus a mi desvetllada?

Arç. Dichi per última vegada
que'm quedo.

Yg.

Donchs Deu t'ajud.

Ar.

Un rato de conferencia
ve à sollicitar de vos
l'invicti fill de vostre espos,
la concediu, Ignocencia?

Yg.

(ctqui li ha la stre) conforme.

; qui es dia de besaman
que venen los cortesans
de gala quant uniforme?

Ar.

Seuyora, prou fujiment.

Ni que ab quassa in contextu

per pò no cal que esperen

que suti de la tangent

Dritto de vos, si seuyora,

y l'perque' també ho puch di,

vos tenui ab lo eusi
algun secret que vos deidora.

(ella t'uniu ab eliquici)

Responneu, que in salta l'cor
y crech que tindre un defici.
qui es del meu honor?

g
dg.

Simplici!

veyeu qui parla d'honor
; que no sabo que ab nul paper
me veus tots los dematins,
de que t'fan burla ls fadrins
perque no portas diners?
qui hay empenyat lo diploma
que de ser duch t'acredita
per dona dini a la Rita

Y veus aquí fent me l'home?

(tot de pueritats)

Has tingut tant poch judici
per dir-me que jo he faltat

Respont,, qui has fet del ducat?

Lo teus embargat pe'l vici.

(aprofitant un moment que havia

dublat li diu amoros)

ves a dormi tot seguit

y descansa, que fare

tot quant siga menesté

per la Rita.

Adieu.

Bona nit.

(encant la llinterna y al arribar

sent trucá a la porta 1.ª vegada)

flaup del cel! qui es aqueix
qui entra així al palau ducal?

Pla. diu) Amploya, amploya a'ral.

Ge. obliqui que deu vendre peix

seure saber que dir.

Ar. No es mal peix!

Ge. Eh! que vols dir?

Ar. Si criden vos assassino
passen dins.

Ge. Si es un marino...

Ar. Entrèn!

(un cop ignorancia ha entrat vi
y obra la porta segona esquerra
y deix passe à Macia, evolvantse
de brans.) Macia al venuto
no ment a poco vergonya,)

Escena 9.

Macia' Arcin.

Ma. tu! | penjada.)

Arc.

Si.

Al mon sobreu vor ojo'
ja saben lo que vull di.

Ma. Bueno, que? ja m' tenz aqui
per arreglar la cuetio'

Arc. Armas

Mac

Las que vulguis tu.

Arc. Glora?

Ma. Quant te vinguí bé.

Arc. Siti?

Mac. Al barrauch primé,

Ar. Per padrius?

No vull ningü!

vau per sortir quai entra lo Rita

Música.

Escena 10

Dits Rita.

Ri. Mirieu lo gran lladre!

Ar. Que passa?

Ma. (Valor!)

Rit. Voliau robar-me
al fill del meu cor...

Ya sè qui alguns diuen
que sent una noya
l'excès de carinyo
m' ha fet torna loca.

Be prou desvariejau
que loca no ho sè
tant sols vull que calliu
perque lo noy dorm.

Ar. etqueta idea
deixar no pot
ya n' a mi m mata
lo desconsol

Mae (La pedregada
viudrà de nou

si aquest vilumbra
lo medalló.

Rit. tot hom diu que jo trichi culpa
perque sense honra he quedat
y aquell que va deshonrar-me
tranquil lo deixau anà
Ell que m' ha robat la ditxa
ell qui es la causa de tot
ningu ab lo dit ~~vare~~ lo seuyala
y a mi m' escarneix tot hom.

(Rialtar)

vaya una justícia
que corre pe'l mon
toti aquestos nobles

vinhen sense
pero al que detesto
per vil y Traidor
es al qui era dueny
d' aquest medalló.

Mac. Ve la pedregada...
pero ab llamps y tron

Av. No puch escoltarla
perque m' treuca'l cor.

Parlat.

Avi.

(mirant lo medalló)

Aquesta prenda... que miro!

Mac. (Ja l'ha vist, perdut estich!)
No importa farè que cabli

deixant-lo cada vore aquí.)

abr. (Alentat, abraçis, respira
que per fi has trobat al vil.
Aquest medalló es lo vostre.

Mac. Be ho sembla, vejam —

abr. fugiu!

Contestem pe'l cel, Riteta,
qui t'ha dat això?

Ori. Qui, dius?

Si t'he pres d'aquell farsant
que'm volia matai'l fill.

Abraçis. Madra!

Ma. Abraçis!

Rit. No — no cridieu
si no no podrà dormir. —

Ay pobret! vaig a bressar-lo.
Veyeu quant tarda l'Arcis.

Escena 18.

Macià Arcis.

=

Arc. Sou un vil!...

Ma. No cridis tant,
que ja no sé que tens valió,
y es mon delicté tant gran
que si te'l vaig comentant
dubtarais de si soch jo
Per volgué obtenir la mà
de qui't representa mare,
quant de Cuba vaig torná

seus qui ella ho poguèi notar
 vaig assessina al teu pare.
 Mes tant à certa cuadrilla
 que t' lliquessen los vaig di,
 dintre 'l mas de u Ramon Trilla,
 - Graciar al seuyò Cornilla
 si à man mans no vas mori.
 per últim ara fa un mes,
 que, creyent me envenenarte,
 vaig fer arreglà uns papès
 y com si 'l dimoni ho fès
 tampoch vaig logrà matarte.

Arc. Infame!

Ma.

(creyent ab. fersis)

Finch cor de lieua!

No puch negarho, no puch.
de maldats é infamía plena
sento creixe la cangrena
que m' diu tu! . tu seràs duchi!
Lo diploma has empenyat
y jo t' tinc en poder meu
per ta firma traspasat,
es un robo, veritat
pero robant vull se heren

Av. tanta infamía no esperaba.

Ma tot un infern ple de fel
de mon pit sur com la lava,
Avais ta vida s' acaba,
digas que t' perdoni l' cel!

al moment de ferirlo ab lo
punyal se presenta Claudio

per la finestra fora ab una pistola

Escena 12.

Dit Claudio

Cla. Alto al Rey!

Macia arribat lleure i punit

Claudio molt calmos després
d'haber recullit lo projecte d'ell.

Vinch per cobrà.

Y com que vos trobo fent broma,
he pensat, deiyem fe l'home,
si no no'ls podràs conta'.

(Baixa a baix o be'l cervell
te'l planto aqui dalt del sostre.)

(a Macia que no sab que
li para)

vos deixo ab lo permis vostre
perque tinch de parlar ab ell.

(Mascia' trullerut la vt.

gitancia de in Claudio

ses va poch a poch)

Ar. M'heu salvat la vida!

Ela. Bi,

tot aipo' ni agrahireu.

Ar. Demanieu de mi.

Ela. Veurreu,

si per cas ja vos ho direi.

Ar. Ell fuig.

Ela. (rient.)

No us dongui quimera,
ell s'ho creu qu'esta' salvat.

pero aquells que no li han cobrat
ja l' tenen a la ratiera.

Escena 13.

Arcis.

=

Arcis. Es cert lo que esta passant?
cap al mon tal villania?
Et no se l' voler d' un saut
mon trit cor agonisant
per aqui's rebolcaria
Aquesta proba pateuta

(pel misallo)

tranquilisa ma conciencia
del rosedi que l' atormenta.

veurait la Rita ignoscenta -
; que miro! tuya. Ynocencia.

(pet ma furia.)

Música

=

tro de deu!

la madrastra

també arrastra

l' meu honor

si aigó entrego

ab ella 'm nego

dintre 'l port.

=

Lo nom pur del meu pare

jo dech guardar
 y aqueita vil madrastra
 lo lleusa al fauch.
 Si ab la sauch de mar venas
 jo l' puch ventar
 pare qui al cel descansas.
 moriré - mataut.

(senza desperat)

Mutació:

Orosch frondos aigua etc tot illu-
 minat per la lluna.

— Mutació —
 Musica:

—

Escena II.

Pau ab una manta qui enrotlla (1 noç.)

Non non

Si in vejessen al poble

fent de didot

tant marces com fanellas

quin rebombog.

tot seguit se creuriau

Da' no ho vull di.

perque quant me'n recordo

me poso trit.

non. non.

pobreta criatura

dormi sense son.

Jo que marxar me creya
 tot truit y sol
 y al atravessar lo túnel
 per na al Masnou
 al bagó que jo anaba
 d'encenalls plé
 sento chap! niro y era
 'quest angelet.

non. non

sembla que'ls ulls aclugui.
 dormi, pobret! dormi.

non, non.

P
Parlat. (deyant lo moy)

Si fent penitencia
diu que van al cel
segü que sant Pere.
ja in té'l pis obert.
; que buscar deuriau
aquells fariseus?
ob els callandito
al mar arribem.
l'un obra l'armari
l'altre'l foch encent
l'altre va' al corral
y in deyen solet.

pego un cop de vita.

Lo camp era meu.

Penetro a l'alcoba,

surto com lo vent

portant la criatura,

y a camp a travei

fin aqui a la rinia

no han parat nos peus.

Ves si alli me'l trobau---

pobret angelet!

(cullintlo)

Si cuipo es parta d'agnus!

(berantlo)

qui haurà eitat l'que---

Si la que jo etimo---

(com diliont, do proben
la matavia)

De, be, no'n parlein.

Hò he dit trèis vegadas---

no hi vull pensà mei!

-tant que la volia!-

pero'l rich-- es net.

-hi quant torni à veure--

perque hi tornarè:

no veig un palacio

per viure opulent--

cap als llims ni entornos

y ls dichs, dispensen,

que per veure pobre

aquí ja estich bé.

- Molt lo patró tarda!

Angalet? que feu?

Caran! seuto passon,

Cap al raconet. (sen ve)

Escena

March Conillo - *granadabonca*,

(ab atpar)

=

Con.

La prevenciò no es mala,

y ò và nullò

ab bona companyia,

que no tot sol.

La forsa armada

es a la carretera

per si algo passa.

Mar

Avra, senyò Conilla

som a la font

Con. Doncu fem la media vuetta.

quedeuvo sol.

si algo occurria--

Mar. No estavi de causar-lo

senyo Conilla.

(anantseu)

Escena 16.

March. Pau. lugo Conilla.

=

Mar. Qui sera aquest sant Critia
que eu secret te de parlar-me?

Si no hi es no pot tardá

perqu'ell devia esperarme.

Pau. Patró March!

Ma. Pau! Ah! qui ets tu?

Pau Esteu sols?

Ma. Lo crede que si.

Perque?

Pau Lo que vos tuch de di
no vull que ho senti ningü.

(mirant)

Mar. Ningü no escolta, ho pot creure,

Pau. Donchs aipi ni explicari
peró... drets, no estareu bé-
seyeu alli?...

Ma. No vull seure

Pau. Bueno, donchs. - No ignoreu vos
la passio qu'al pit sentia
per la Rita.

Ma. La sabia

y cert, ni' estaba orgullós.
Pero deixin a un costat
impossibles -

Pau. Que deploro!
voleu creure que l'anyoro?

(mitj plorant)

Mar. Vols explicar-te?

Pau. Veritat.

Donchs si, plè de desenganyo
marchaba, ben disposat
a no està mes a llongat,
ò al menos passà molt augs.
Preuch la manta sota'l braç,
y avant cap a Barcelona,
y al arribà a Badalona -

veig dir-me, Pau, que farai?
 tu no tens mer que dos rals
 y llisos, que ningú ls vol.
 al mon ets sol, y sent sol
 ni l que val un pavo vals.
 quant se planta a l'estació
 un tren de carga, ni acit
 y executo resolut
 la meua idea.

Man.

Com?

Pau.

No

per matarme. Los treball
 no ni espantan, no so vago...
 Donchs veureu, salto y ni amago
 dintre un vago d'eucuals.

Si acàr los portau à fraura
jà es ganga, jo vaig pensà:
y allí in vaig repantigà—
lo mateix lo-mateix que saudio
paura.

Que! ni el rey auant à Primera
pot citar mes citufat.

quant al tunel de llongat
sento; chap! al meu darrera,
trech lo cap, per mirà bi,

(marcant ho)

morca, dich, es percalina,

y creyent qu'era una nina
l'agafó y sento güe! güe!

- Tots los sangradors del meu

si'm saugrau, jo l'asseguro
que per sauch me treuhen suro
imagineus quin tratorn!

Ma. Pero be, y la criatura...?

Pa. Guapa com un angelet.

Ma. Y es un noy?

Pa. Sembla un noyet.

el menos te la figura. —

no diu cap paraula eucara.

Ma. Glout es?

Pa. Lo tinch amagat.

Com (presentantse)

Viu! Benelit y alabat

si ga Deu!

Pa. ¿qui es lo seu pare?

Mar. (È un senyò consecuent.

Com. La Divina providencia
protegeix à la innocencia
y castiga al delinquent.

Vés à buscar la criatura—

De goig ja estich revestit

Patró March aquesta nit

oblindrem sort y ventura!

Pau.

(qui anar pel mar)

Quins ulls fà, sembla la mostra
de casa 'l senyò corrom.

Com.

Pobret!

(besant lo)

Pau

(Se l menja à petons.)

Com.

Explicquemme ara 'l plan vostre.

(parlan baix)

Pau. (Aquet seiyò conse-cuient
fa cara de bon seiyò.

Conse-cuient? que serà aipò
còli. ya, si: te establiment
de escabets picant. mi agradal
Ja qui es persona tant fina,
no menjarè cap sardina
que no sigui escabetspada.

Mar. Jo no havia sabut rì,
ab la tecla juntuar viuhen,
y encara què d'ella diluen...
pero vauvos, no n'erech rì.....

Clau

(cantant diu)

La mare me n' diu baudera

jo li dich que te ratiò
si no fossen lai banderas
no li nauria professò,
Com. Ni feta espressament vindria
tant à puint.

Ma. Ya sembla raro!
y vè cap aquí.

Pau. Que t' parò?

Ma. No Pau, mira, convindria
qu' ara ab lo noy tu marchessin
à deiparlo en lo bressol
de casa la Rita, tu sol
y naita à veurens vigilessi.

Pau. Oh! prou, prou, vaig al moment.

Com. y allí t' quedas esperant.

229
Pau Passiubé, seuyó picant.
(en igual que dirli cuént.)

(sua esquerra)

Escena 17.

Comilla March Claudio

drta. trobant a March.

Ela. Ab permis.

Mar. Sou vos?

Pau. M'han dit

qu'erau aqui y he vingut.

Com. (Sembla qu'es lo Cara-brut.)

Ela Podreu veni tot seguit
a casa vostra?

Mar. Ara no,

pero si us convi marxèu
y à la porta ni esperèu,
tinch d'acompanyà al senyò.

Pla. Que no m'falteu sobre tot.

Mar. Y d'allo qui heu indagat?

Pla. Tocavèu lo resultat
avuy mateix, ni un sol mot
à ningü, qui amaneixent
pendrà un colò ben distint
tot lo que passa, advertint
que no ho dich sens fonament.
A n'eu llacià' l' tinch tancau
diintre 'l sellè; mei tardet
lo civils favaunt son fet.

Mar. Perque?...

Pla. Jo l' he delatat.

(neu vò Prquam.)

Escena 18.

March, Cornilla luyó Abrei.

directa.

Ma. Et n'eu Macià? expliquevos.

Poni Com?

Mar. Esta enterat del tot.

y ab lo modo d'expressarse
també's dels nostres, Geuyó!
feu que la ignocencia triumpi!

Abrei. Patró March!

Com L' Abrei!

Abc. Jo soch.

La Biteta es ignocenta

ella no vâ lleusâ l' noy.

En Maciâ ha sigut l' infame

Com. Sempre aûpis ni ho he cregut jò.

Jov. Et l' assessi del meu pare

si, si, ni ho ha confessat tot.

ha penetrat dins de casa,

y un pobre home pescadó

ni ha librat del assassino

qui en viu i ensanyaba oclion.

Mar. La Divina Providencia

sempre vetlla per tot hom.

(cuadro - clar)

Lo sol las rocas d'aurant

nos anuncia un felis dia--

y tal volta la alegria
 amirã en ton cor filtrant
 inmensa en la adversitat
 qui envenena'l teu alè
 pero la pau sempre vi
 detrai de la tempestat
 D'infantici a la Rita
 ton cor sens vole acusaba
 mentres la proba't donaba
 que sa innocencia acredita.
 clementa ebreu, prou tristesa,
 supost qui arribat lo dia
 qui a la que'l teu cor ansia
 pugan nombrarla duquera,
 y sabent que'l teu amor

à fer bè tant sols t'incita
ameu à dir à la Rita
que's viu lo fill del seu cor.

(Arcei no te paravula s'abraman

lo trei y seu van pleu de goiz)

Música

=

Mutació

Cara pobre.

Escena 18.

Pau.

entra ab lo noy lo porta

ab bresol que figura diu

del vestido' y 'l coloca en

escena.

Pau

(Melopea)

quina soletat! esclà
 com qui es casada d'ali—
 que hi tenia que fe aquí—
 Ya es duquesa.— ba, ba, ba!

Deixem aquest angelet
 al bressol com m'han manat.
 De qui deu ser? Hi ha callat
 ves quantas horas... pobret.

(deyantlo)

Si no son los encenalls
 ja quedabas beu galdos!...
 llantima, perque es hermos.
 Deu se d'algui que te galls. (diciu)
 Tant de bo que for aïpi!
 Si in des cent duros, que bi!

al moment marpaba alje
y un cop---

Mar.

Pau! ficat alli.

(porta dreta)

Escena 19.

March. Rita, Arcis, detras
Comilla, fecla Pau dim.

Música.

=

Arcis.

Riteta meua. (de la mà)

preuda del cor
sabs la firmesa
de mà passio.

=

Nit.

no cridis massa

que'l noyet dorm
 , Digas mi' estimas?

(pero sense passió)

Arcin.

tot soch amor!

(fà asseutar-la y ell apoyat à
 la cadira)

Un cop declinant la tarde
 cuant lo sol seu và à ponent.

Suspirs que'l cor exalaba,
 amorós tels presentaba

lo fresch oreig.

y la Niteta,

amoroseta -

tota candor, -

amor tant sols repetia
als suspir que recullia
en lo foru del seu pur cor.

Out- Amor?---

Archi. Amor....

Mar. {
Coni }
Tecla }

Si aquestas frases
no li fan mella
ay pobre d'ella
no li ha remey.

Una sonrissa-----

surt de sa boca.

¡ Curciu la loca

Senyo! Deu meu!

Archi.

Biteta, amor te juro
vull ser lo teu signor.

Atlegrat vida meua
 qui habem salvat al noy.
 Ri. Li neguem la sepultura
 pobret fill, feulo enterrar.

(mirant fiso al bressol)

Cor. Riteta, ton fill alerta.
 l'han salvat al tunel!

Rit. Ah!
 ricalla curta y per graus
 torna la valió.

fill meu..., fill meu!

sobresaltada y cupugantse
 los ulls.

Com. Hi ha esperanza!
 Rit. fill del meu cor!

(lleuantse al bressol)

arreuca un plor y
quida abraçada ab la
criatura tot hi acudixen

Tots

! s'ha salvat!

(Campanas que tocan
à festa.) Clauso
ha entrat y escolta
emocionat lo que
passa,

Corn
Man }
Man }

Las campanas alegres anuncian
qui a la iglesia in estau esperant
perque units vostres cors amorosos
vegi el proble devant del altà.

Melopea

Brit.

Arcis, despertu clit pora.

qui ha salvat al noy?

Mar

eu Pau.

Abri. Abbrasscus!

Pau.

Germana meua!

(plorant de goig!)

Out. Si, Pau, seràs mon germà.

coro diu.

=

La Rita peixatera

un duchi ni ha ben pescat.

proba això que a la costa

las noyas son com cal.

la la la la.

(Entren alguns peixaters
y peixateras)

Escena 20.

Dits peixaters y peixateras
Glaudio ab la roba.

= Melopea-

Mar.

A veiu que'l poble ja espera.
Tecla tu pendràs lo noy
y tu, Pau al seu costat.

Rit

Y vull que'l senyo recto'
lo vostre eullas beneixi.

Com.

Ara'm contemplo ditxos.

Plan.

(adelauntantse)

Y jo, que veuent tal cuadro
fins ne plorat de pur goig,
dech dirli senyo comilla

que à cuberta del vapor,
 quant sa deiditpada esposa
 moria à mans d'un traïdo'
 jo vaig salvarli la noya,
 Miri: no concie?

Com. Deu piados!

Y ella? contentem, qui es d'ella?

Clau. Aiyò li dirà 'l Patró

Mar Com! La roba de la Rita?

Com. La Rita! filla del cor!

(lleuantshi.)

Rit. Vos!...

Com Si! filla meua!

Rit. Pare!

(abrassantse)

Man. Ya ho veus, obrici, tot es goig!

Pla. Ya estich content de morir,
- l' inich be que hi fet al mor.

veus. Muri! Muri.

Pau.

(que ha mirat)

Es en illa

que l' portan a la presó.

Com. Cara-brut, ; com puch pagar-te?
quedat aquí

Pla.

(l' ha fet fosch.

(colocantse entre Cornilba

y obrici)

La cabra es massa ronyosa.
y en fi, perdoniniho tot.

(suspirant)

Abreis, trinch los cinch mil duros
d'aquell mestre.

Abre.

Son per vos.

Abreiu en Pau. L' Ignocencia?

Ela. Pobreta! ho renuncia tot
y marxa junt ab la noya
cap al Mèjich

Abre.

¿ Vos?

Ela.

Yo?

a domèstica salvatjes
cap a Rússia! deusiau tots!

Rit.

Pobret! mi ha salvat la vida.

Man.

Deu lo guiti y l' angel bo.

Musica.

toti.

Las campanas
ete ete ete.

Mutacio.

Gran plara molt adornada lablado
al foro que hi tocan los cegos.

molta animacio - campanas -

Escena 22.

Coro general.

Coro.

La Rita peipatera
un duchi n' ha ben percat
prova aixo que a la costa
las noyas son com cal
Segueixi la tabola

Fandango repicat
 que mentre uns se casan
 los altres ballarant

Lo majoral repateix coca i
 reus.

Escena ultima.

Tot hom que surt de la Iglesia.

Mar. Voyas de la costa
 la eleccio' i ha fet
 y ni es la tecla Pinya
 la que'l premi obti

Cor. La trempada!

Com. Es quieta, virtuosa

modesta sensilla

y amiga de ma filla

qui aqui'l. presento jo,

Toti.

que sigui ben casada,

felis - y per molti anys.

Avr.

Las gracias a toti dono

y auro per refrescar.

Hon.

Mireula que guapeta!

Ya es duquesa del Camp.

Dona.

(adelantandose)

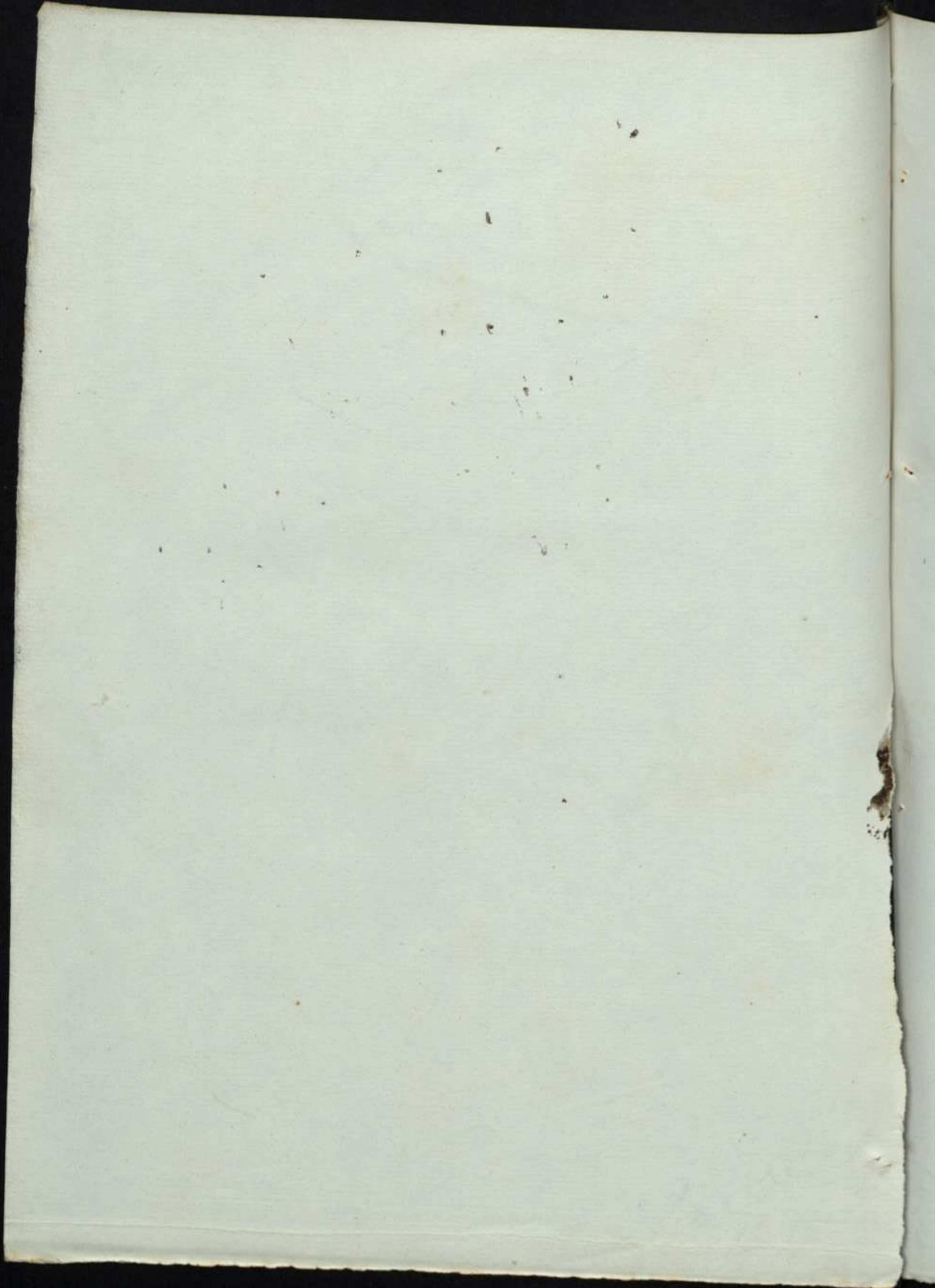
Si volan noyas guapas
vinguin toti a elongat.

La comitiva va marxant
un lo despidien altre se-
queien ballant - campanas

orga etc y cau lo teló.

fr de la obra.

Int. 1887.

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

